

Naša tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

7. leto / številka 44

V Celovcu, dne 3. novembra 1955

Cena 1 šilling

Nevtralnost in bodočnost

S 25. oktobrom so zadnji vojaki in častniki zasedbenih sil odšli. Avstrija je postala smislu državne pogodbe z dne 15. maja 1955 zopet svobodna država.

Dne 26. oktobra se je sestal avstrijski parlament na Dunaju, da izglasuje ustavni zakon o trajni nevtralnosti avstrijske republike. Poslanci Ljudske stranke (OeVP), Socialistične (SPOe) in Komunistične stranke (KPOe) so glasovali za vladni predlog, poslanci skupine „neodvisnežev“ (VDU) pa so glasovali proti.

Kaj pomeni praktično nevtralnost Avstrije v osrčju Evrope? S prostovoljnim sklepom parlamenta z dne 26. okt. se je Avstrija obvezala, da ne bo sklepala vojaških zavezništev ne z Vzhodom in ne z Zapadom. Druga obveznost, katero je Avstrija prostovoljno prevzela, pa je, da na avstrijskem ozemlju ne bo dovolila vojaških oporišč tujih sil, tako vzhodnih kot zapadnih.

Vojaška nevtralnost pa se ne pomeni, da bi avstrijski državljani in avstrijski tisk smeli zavzemati svojega stališča do raznih dogodkov na zahodni ali zapadni strani sveta.

Takoj po sklepu o državni nevtralnosti pa je sledila debata o novem državnem proračunu, ki naj bo podlaga državnemu gospodarstvu prvo leto po sedemnajstletni zasedbi države. Novost v tem državnem proračunu je vsekakor postavka, ki je predvidena za novo avstrijsko vojsko v znesku pol milijarde šilingov. Ta vsota je razmeroma nizka, ker so Amerikanci in Sovjeti zapustili velike množine orožja, ki bo služilo za oborožitev nove avstrijske vojske, ne da bi to davkoplačevalce kaj stalo. Po državni pogodbi sicer število vojaščin ni omejeno, vendar se bo moralo ravnati po gospodarskih možnostih.

Naloga te avstrijske vojske je tudi, braniti državno neodvisnost in nevtralnost ter je vidni izraz odločne volje Avstrije, da hoče svoj položaj sredi Evrope tudi s lastnimi silami braniti. Avstrijski parlament je obenem izrazil tudi še željo, da bi štiri velesile, ki so podpisale državno pogodbo, izrazile tudi svojo pripravljenost, da bodo spoštovale nevtralnost Avstrije in v slučaju potrebe to nevtralnost tudi pomagale braniti.

Ob priliki debate o državnem proračunu pa se je parlament izrecno pečal tudi še z nekim drugim problemom, ki je za Avstrijo življenjske važnosti. V naši državi število rojstev tako strašno pada, da bo že v doglednem času ogrožen ves gospodarski ustroj in razvoj države. Strokovnjaki sodijo, da je na avstrijskem ozemlju letno nad 200.000 detomorov.

To dejstvo povzroča nevarno staranje prebivalstva. Medicini je uspelo, da je podaljšala življenjsko dobo človeka, ni se ji pa posrečilo, da bi starostno razmerje vsega prebivalstva tudi ostalo zdravo. S tem, da letno odpade 200.000 rojstev ali novorojencev, se izpodmika vsemu prebivalstvu tista trdna podlaga, na kateri sloni gospodarstvo in predvsem pa vsa socialna oskrba. Tudi najboljši socialni zakoni ne morejo zagotoviti starim starostne oskrbe, če ne bo mladine, ki bo delala in plačevala prispevke za socialno zavarovanje.

Stojimo na stališču, da bo tudi obstoj avstrijske države in njene nevtralnosti zagotovljen, če bo temeljil na krščanskem življenjskem nauku in njega vsakdanjem izpolnjevanju tako v javnem kot tudi v zasebnem življenju. In ravno krščanska družina z obilnimi otroškimi blagoslovom je neobhodno potrebna podlaga države. Če bodo krščanski zakonci spoštovali božje zapovedi, katerih ena pravi: Ne ubijaj!, bodo tudi njihovi otroci s svojimi mladimi, svežimi silami zanje delali in skrbeli (v čemer je zapopadeno tudi plačevanje socialnih prispevkov za ostale) po zapovedi: „Spoštuj očeta in mater...“

Nasprotstva v Ženevi

Zunanji ministri Velike Britanije, Amerike, Francije in Sovjetske zveze po treh dneh sejanja niso mogli najti skupne osnove za rešitev nasprotij, ki ločijo Vzhod in Zapad.

Na prvih sejah so zapadni zunanji ministri postavili svoj skupni predlog za pogodbo o splošni (kolektivni) varnosti v Evropi. Izvedene bi naj bile svobodne volitve v celi Nemčiji za skupno nemško vlado. Nemčija bi imela pravico do omejene oborožitve in bi bila svobodna, da sklepa politične zveze po lastni izbiri, kar pomeni praktično, da bi se definitivno vključila v Atlantski pakt. Da pa pomirijo sovjetske skrbi, bodo pa vse članice Atlantskega pakta sklenile s Sovjetsko zvezo posebno pogodbo, v kateri ji bo zajamčena pomoč tudi v primeru nemškega napada.

Molotov je nato predložil svoj načrt, ki v bistvenih točkah nasprotuje zapadnemu. Glede nemškega zedinjenja je predlagal, da pokličejo v Ženevo predsednika obeh vlad, to je zapadnonemškega kanclerja Adenauera in predsednika vzhodnonemške vlade Grotewohla. Molotov je utemeljeval svoj predlog s tem, da itak že obstajata dve suvereni nemški državi, s katerima ima Moskva redne diplomatske stike in vsako zedinjenje med tema dvema državama je možno le ob neposrednem sodelovanju obeh prizadetih vlad. Tudi Zapad mora to dejstvo priznati, pa čeprav doslej vzdržuje sti-

ke samo z Bonnom.

Tako zapadni zunanji ministri kot vlada v Bonnu (kjer je bila s tem stališčem sporazumna tudi socialistična opozicija) so ta predlog odklonili, ker ima prozoren namen, da doseže tudi pri Zapadu vsaj de facto priznanje Vzhodne Nemčije in s tem priznanje delitve Nemčije.

Molotov je svoje predloge označil kot provizorične in rekel, da potem ko bi bilo z izvedbo njegovega načrta o evropski varnosti ustvarjeno ozračje zaupanja, bi lahko pristopili, vedno seveda ob sodelovanju obeh nemških vlad, k združenju obeh Nemčij. Jasno je, da njegova taktika stremi za tem, da doseže trajno razdelitev obeh Nemčij, kajti po vojni je bilo že sklenjenih toliko pogodb med Sovjetsko zvezo in Zapadom, a zaupanja ni ustvarila nobena.

Govorili so tudi o „izboljšanju stikov med Vzhodom in Zapadom“ in je ameriški zunanji minister Dulles v tej zvezi predlagal naslednje: pogodbo o svobodnem zračnem prometu med Vzhodom in Zapadom, ukinitve cenzure nad tiskom in radijem ter ukinitve radijskih motenj, svobodno prodajo zapadnega časopisa v Sovjetski zvezi, izmenjavo filmov, razširitev trgovinskega in olajšanje potniškega prometa. Nato je tudi Molotov prinesel kopico svojih predlogov, vendar med njimi ni bilo nič o svobodi tiska in o izmenjavi radijskih oddaj.

Medtem ko se Molotov pri sejah ni ho-

Zapad za sprejetje novih članic v Združene narode

Zaradi nasprotstev med Vzhodom in Zapadom so bile doslej prošnje 18 držav za sprejem v to organizacijo odložene. Med njimi so tako pripadniki vzhodnega kot zapadnega bloka, pa tudi države, ki stoje izven blokov. O odločitvi sklepa Varnostni svet Združenih narodov, vendar v njem ni bilo mogoče nikoli doseči sporazuma, ker je vsaka stran poskušala doseči sprejem „svojih“ kandidatov, a preprečiti sprejem nasprotnikovih, zaradi česar so prošnje še danes nerešene.

Predstavniki angleške delegacije na konferenci v Ženevi pa je izjavil, da je britanska

vlada sklenila, da priporoči sprejem vseh 18 držav, ki prosijo za članstvo. Pričakujejo, da se bo temu stališču pridružila tudi ameriška vlada. Med temi 18 prosilci je tudi Avstrija.

ŠKOF IZPUŠČEN IZ ZAPOROV V JUGOSLAVIJI

Dr. Peter Čule, škof v Mostarju (Hercegovina) je bil te dni izpuščen iz zaporu. Kot poročajo iz Beograda, se sedaj ne nahaja več noben katoliški škof v zaporu. Še vedno pa je zaprt pravoslavni metropolit Črne gore Arsenije Bradarević.

Zvezni kancler o domačem blagu

V svojem tedenskem radijskem govoru je zvezni kancler ing. Raab ožigosal tiste, ki vedno hvalijo tuje blago. „Baš avstrijski proizvodi“, je dejal „slovijo po celem svetu zaradi njihove izvrstne kakovosti. Če so izdelki naše precizne mehanike prodrli na inozemske trge in se uveljavili celo v Nemčiji, če naša industrija nogavic dobavlja 50 državam na svetu svoje izdelke, če se je avstrijski jedilni pribor uveljavil na belgijskem trgu, ki ima na tem področju močno razvito lastno industrijo, je to znamenje, da je naše blago dobro. Zato upravičeno naše trgovinske zbornice zahtevajo, da tudi domači kupci v enaki meri upoštevajo do-

mače blago. Pri svojih nabavah naj se zavedajo, da z nakupom domačega blaga dajejo delo domačim delavcem.“

KOLIKO JE PERON STAL ARGENTINSKE DAVKOPLAČEVALCE?

Strmoglavljani režim diktatorja Perona je stal Argentino v devetih letih njegovega gospodstva okrog 70 milijard pesosov, kar bi tudi v šilingih zneslo isto vsoto. To so ugotovili strokovnjaki v Buenos Airesu na podlagi pregleda knjig in obširnih zasliševanj visokih vladnih uradnikov iz finančnega ministrstva.

Bivši maroški sultan se je vrnil v Francijo

Bivši maroški sultan Ben Jousseff, ki so ga Francozi zaradi njegovih simpatij za nacionalistične težnje svojih podanikov ter njegove podpore krogom, ki zahtevajo osamosvojitve od Francije, odstavili in pregnali v izgnanstvo na otok Madagaskar, se je vrnil v Francijo. Na gradu La Celle pri St. Cloudu v bližini Pariza se je sestal z zunanjim ministrom Pinayem. Po sestanku je Pinay dejal, da je z izidom razgovorov zadovoljen, a sultan je izjavil, da pričakuje iz-

boljšanja odnosov med obema narodoma. Izdal bo v kratkem proglas na svoje podnike in jim priporočil zmernost.

V Angliji so slovesno obhajali 150-letnico bitke pri Trafalgarju, ki je ena izmed največjih zmagov angleški pomorski zgodovini, in so se pri tem spominjali tudi slavnega admirala lorda Nelsona, ki je to bitko s svojim spretnim vodstvom zmagal, a pri tem je sam padel kot žrtev sovražne krogle.

tel točno izraziti, kako in kdaj si zamišlja zedinjenje Nemčije, je njegov tiskovni šef Iljičev dejal, da obe Nemčiji sedaj ni mogoče zediniti in da sovjetski načrti sicer predvidevajo združitev obeh Nemčij, a niso nanjo brezpogojno vezani.

Glede dobav orožja arabskim državam na Bližnjem vzhodu pa je dejal, da bo Sovjetska vlada oz. sateliti sklenjene pogodbe izpolnili, kar pomeni povečanje napetosti v tem delu sveta in meče čudno luč na Molotove besede o pomirjenju in zaupanju.

K R A T K E V E S T I

Prvo privatno letališče v Avstriji si je dal zgraditi neki tekstilni industrialec v Telfsu v zgornji innski dolini.

Za ministra za atomska vprašanja v bonnski vladi je Adenauer imenoval Franca J. Straussa.

Molotov je sprejel skupino avstrijskih novinarjev, ki se mudijo v Moskvi na obisku.

V Vietnamu je bil 23. oktobra plebiscit, ki naj odloči o tem, ali se sme vrniti na prestol cesar Bao Dai, ali pa da se država spremeni v republiko; 99 odstotkov prebivalstva je glasovalo za republiko in za to, da sedanjí predsednik vlade Diem postane državni predsednik. Bao Dai je čakal na izid glasanja v svoji luksuzni vili na francoski rivieri blizu Monte Carla. Sedaj bo moral ostati kar tam, kjer je, kajti tudi francoska vlada, ki ga je doslej podpirala, je izjavila, da bo priznala Diema.

416 motilnih radijskih postaj ima Sovjetska zveza, ki povzročajo, da oddaje ne moremo čisto sprejemati. Sovjetska zveza s temi postajami preprečuje, da njeno prebivalstvo ne bi slišalo tudi „druge plati zvo-“
na“. Sedaj pa poroča švicarski list „Basler Nachrichten“, da je sovjetska vlada ponudila Ameriki, da razdere te postaje pod pogojem, da Amerika ustavi svoje oddaje preko relejnih postaj v države Vzhodnega bloka. V Sovjetski zvezi smejo imeti večje aparate, s katerimi je mogoče dobro slišati tudi zapadne postaje, le politično zanesljivi ljudje, dočim so za ostalo prebivalstvo v prodaji le aparati, s katerimi slišijo le domače postaje.

Kardinalski zbor šteje sedaj samo 62 članov, odkar je umrl kardinal Innitzer. Tako je 8 kardinalskih mest praznih.

Posvetovalna konferenca za ureditev tržaškega pristanišča je predstavljena na 15. november. Po prvotnem načrtu bi se morala vršiti že v oktobru, toda pri pripravih so se pojavile težave, ki so povzročile zakasnitev. Na to konferenco, ki je bila že predvidena v londonskem sporazumu med Jugoslavijo, Italijo, Anglijo in Ameriko, so bile povabljene naslednje države: Avstrija, Jugoslavija, Švica, Zapadna Nemčija, Madžarska, Čehoslovaška. Stalno odlaganje te konference je pa povzročilo veliko nevoljo v Trstu, kjer si obetajo od tega posvetovanja rešitev sedanjega gospodarskega krize.

Jubilej abesinskega cesarja

Abesinski cesar Haile Selassie je pretekli teden praznoval 25-letnico svojega vladanja. Njegova dosedanja vlada je bila zelo burna in spremenljiva. Ko je zasedel prestol, se je moral boriti za oblast z različnimi krajevnimi velikaši.

Potem ko je utrdil svojo oblast, je poskusil priversti svojo deželo na pot moderne napredka, kajti bila je silno zaostala. Leta 1936 ga je napadla Mussolinijeva Italija in moral je v pregnanstvo, ki ga je preživel v Angliji. Po propadu Mussolinijevega „rimskega imperija“ se je vrnil na svoj prestol. Uspelo mu je, da je nazadnjaško afriško kneževino preobrazil v državo, ki jo ves svet priznava in se velesile danes potegujejo in trudijo, da jo pridobijo zase.

Politični teden

Po svetu . . .

Konferenca zunanjih ministrov „štirih velikih“, ki je bila sklenjena na sestanku državnih in vladnih predsednikov poleti v Ženevi, se je pretekli teden začela. „Ženevski duh“, kot so imenovali takrat sad konferenc Eisenhowerja, Bulganina, Edena in Faura, in bi naj pomenil duha mednarodnega pomirjenja, doslej razen lepih besed še ni prinesel nič konkretnega in je na tej konferenci postavljen na težko preizkušnjo.

Navzlic prijaznim besedam so nasprotja med velesilami ostala, kot so bila. Pred začetkom konference so se zunanji ministri Amerike, Velike Britanije in Francije sestali v Parizu, da se zedinijo na skupno stališče, kar se je tudi zgodilo. Molotov pa se je na poti v Ženevo ustavil v vzhodnem Berlinu, kjer je imel razgovore s tamošnjimi komunističnimi oblastniki in tudi tam so bili, kot pravi uradno poročilo „popolnoma soglasni“.

Ameriški zunanji minister Dulles obisku je različne prestolnice in tako se je med potjo ustavil v Rimu, kjer so takoj poravnali nekatere nesporazume, ki so nastali med obema državama. Nato se je zgledil tudi v Madridu, da se pogovori s španskim šefom države, generalom Francom. Kot je objavilo ameriško zunanje ministrstvo, pa namerava Dulles med ženevsko konferenco napraviti tudi kratek skok na Dunaj, da prisostvuje otvoritvi prenovljene državne opere dne 5. novembra, potem bo pa še šel naprej v Beograd ali pa na Brione, da se sestane z maršalom Titom.

Prve seje konference v Ženevi so pa pokazale, da Sovjeti nimajo namena doseči zmanjšanja napetosti na svetu, temveč, da hočejo omejit Zpad in ga pripraviti k popustljivosti. Glede Eisenhowerjevih predlogov za omejitev razoroževanja in mednarodno kontrolo niso prišli do nobenih zaključkov, tako tudi ne glede Nemčije. Da gre Sovjetski zvezi predvsem za oslabiljenje Atlantskega pakta, pa kaže tudi vključitev maršala Sokolovskega v sovjetsko uradno delegacijo. Sokolovski je specialist za evropska vojaška vprašanja.

Da spravijo Zpad v škripce, so Sovjeti začeli rovariti na Bližnjem vzhodu, ki je doslej bil nesporno vplivno območje Zapada. Tako je Čehoslovaška začela pošiljati orožje Egiptu in Siriji, zaradi česa pa se Izrael čuti ogroženega. Zato je prišel predsednik izraelske vlade Moshe Sharett v Ženevo, da pri štirih zunanjih ministrih izposluje ustave pošiljk orožja arabskim državam. To sovjetsko vmešavanje je že itak nemirni Bližnji vzhod spravilo na rob vojne.

Vse to so pa manevri, da pripravijo Zpad do popuščanja v nemškem vprašanju, kjer Sovjeti hočejo prej ko slej doseči nevtralizacijo nemškega prostora in bi le za to ceno bili pripravljeni privoliti v združitve obeh Nemčij, dočim v nasprotnem primeru hočejo ohraniti sedanje stanje.

Vlada ministrskega predsednika Faurea v Franciji je dobila zaupnico s pičlo večino, tako da je bila prihranjena mučna situacija, ko bi v trenutku tako važne mednarodne konference Francija bila brez vlade.

Razburjenje zaradi izida glasovanja v Posarju se je nekoliko poglobilo. Posarska vlada, ki ji je načeloval Johannes Hoffmann, je odstopila, ker je izid glasovanja bil obenem tudi zaupnica zanjo. Mandat za sestavo vlade je dobil predsednik deželnega zavarovalnega urada Welsch, ki bo sestavil prehodno uradno vlado. Tudi deželni zbor bo razpuščen in bodo razpisane nove volitve. Pronemške stranke, ki so praznovala zmago pri odklonitvi statuta, pa sedaj dajejo pomirljive izjave in želijo novih pogajanj med Francijo in Nemčijo. V Parizu in Bonnu pa zaenkrat molčijo.

Bolezen kanclerja Adenauerja je resnejša, kot so v začetku mislili. Prestal je pljučnico, toda je zelo oslabil in shujšal za 4 kilograme. Z ozirom na njegovo visoko starost bo rabil precej časa, da si opomore in računajo, da pred koncem leta ne bo mogel prevzeti poslov. Pojavlja se vprašanje namestnika, ker sedanji vicekancler za to ni sposoben. Govori se o odboru 5 ministrov, ki bi naj vodil državne posle.

. . . in pri nas v Avstriji

Politično življenje v Avstriji je v minulem tednu stalo v znamenju novopridobljenih svobode. Posebno v dunajskem parlamentu je bilo čuti olajšanje, kajti zastopstvo avstrijskega ljudstva je odslej naprej v svojih sklepih suvereno in nihče nima pravice več s kratkim „No“, „Njet“ ali pa „Non“ razveljaviti njegovih sklepov. Ameriške, angleške, sovjetske in francoske čete so odšle, visoki komisarji so postali že diplomatski predstavniki svojih držav.

Kot poročamo obširneje na drugem mestu, je avstrijski parlament sprejel deklaracijo o stalni nevtralnosti Avstrije, ki bo postala del ustave ter jo bodo s posebno diplomatsko noto sporočili vsem državam, s katerimi Avstrija vzdržuje diplomatske stike.

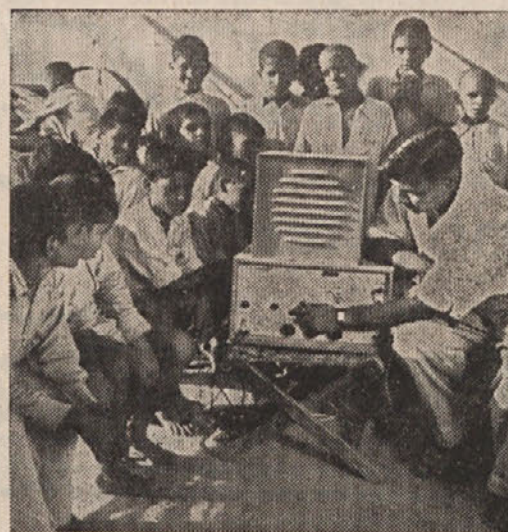
V debato o novem državnem proračunu v dunajskem parlamentu je posebej treba omeniti, da sta se

obe stranki zedinili glede usode podjetij USIA

in sicer v glavnem takole: podjetja, ki padejo pod zakon o podržavljenju, bodo podržavljena, a podjetja, ki so izven omenjenega zakona, pa ne bodo ostala v državnih rokah. Na obnem zboru Delavske zbornice na Koroškem je njen predsednik Truppe sicer bil drugega mnenja in se je zavzemal za splošno podržavljenje, vendar je bila zadeva na Dunaju že dokončno rešena. Kdor hoče, pač lahko drugače misli, vendar se s tem na stvari ne bo nič spremenilo.

V parlamentarni debati so se predstavniki Ljudske stranke (OeVP) zavzeli za pospeševanje družin

in je poslanec Prinke dejal, da ima Avstrija tako pičel prirastek rojstev, da se je treba vprašati, kdo bo čez 30 ali 40 let plačeval prispevke za rente, če ne bo dovolj mladega naraščaja in dovolj svežih delovnih sil. Po njegovih podatkih znaša število splavov v Avstriji okoli 200.000 na leto. Če bi kazenske predpise glede splavov še omilili, kot zahtevajo socialisti, tako da bi bila dopustna tudi prekinitev nosečnosti iz tako zvanih „socialnih razlogov“, bi Avstriji v 120 letih izumrli, je izračunal Prinke. Zahteval je ukrepe za gmotno pomoč družinam, poleg tega pa še postrožitev predpisov za preprečevanje splavov. V tem smislu so se izjavili tudi dunajski zdravniki, ki sicer zagovarjajo splav iz zdravstvenih razlogov, ne pa iz kakih drugih bodisi resničnih bodisi izmišljenih razlogov.

Mnoge šole v Indiji so dobile nove radijske aparate, ki jim jih je poklonila kulturna organizacija Združenih narodov UNESCO. Indijski šolarji rado vedno stikajo glavice okrog čudnega zaboja, ki govori, poje in gode kot cela godba skupaj (AND).

V gospodarskih krogih pa se zadnje čase posebno zanimajo za to, kako bi povečali trgovino z vzhodnoevropskimi državami.

V trgovinskem ministrstvu sicer pravijo, da se bo izvoz na Vzhod nekoliko dvignil, vendar ne bo dosegel predvojne obsega, ker so se medtem tudi vzhodne države precej industrializirale. Zastopnik trgovinskega ministrstva je svetoval izvoznikom in industrijcem, da skrbno pripravijo sezname blaga, ki bi prišlo v poštev za izvoz.

Upajo, da bo povečana trgovina z Vzhodom vsaj nekoliko zmanjšala sedanji neprijetni primanjkljaj v zunanjetrgovinski bilanci.

Debata o znižanju cen

gre naprej. Prvi korak pri akciji za splošno znižanje cen bo zmanjšanje cen bencina, ki se bo pocenil za 20 grošev pri litru. Vendar si iz te akcije mnogi ne obetajo prevelikih uspehov in menijo, da bo že lep uspeh, če se prepreči nadaljnji porast cen. Uravnovešene cene so pa neobhodno potrebne za zdravo gospodarsko življenje in podlaga za državni proračun.

Zapadnonemški zunanji minister von Brentano bo obiskal Dunaj

na povabilo avstrijske vlade in pravijo, da bo glavna točka razgovorov ureditev spora o bivšem nemškem premoženju v Avstriji. Značilno je, da si je von Brentano izbral za svoje potovanje na Dunaj ravno čas, ko je kancler Adenauer bolan. Kot znano, je v zvezi z avstrijsko državno pogodbo zapadnonemški kancler podal jako ostre izjave. Nič več in nič manj ni rekel, kot da so Avstriji z največjim navdušenjem najprej sprejeli Hitlerja in da hočejo sedaj iz tega še dobiček vleči.

V notranji politiki pa je na vidiku občni zbor socialistične stranke (SPOe) dne 9.—11. novembra. Bo zelo važen, ker bo določil bodočo politično smer stranke. Napovedujejo tudi nekatere spremembe v vodstvu. Glavna skrb bo pa posvečena pripravi za volitve prihodnje leto. Računajo tudi, da bo občni zbor pokazal dokaj enotni obraz stranke in da bodo notranja nasprotja reševali med seboj.

Še po smrti jih je spravil v zapor

Ljudje v „ljudskih demokracijah“ morajo zelo paziti na svoje jezike. Pa to ni dovolj. Celo osmrtnica lahko žaluječe ostale spravi v težave. Iz Prage poročajo naslednjo zgodbo:

Član neke ugledne družine je umrl in sorodniki so se potrudili, da mu pripravijo dostojen pogreb. V osmrtnici je bilo zapisano: „Nebeške sile so hotele, da odpokličejo našega ljubelega očeta itd. . . v boljši svet. . .“

Že naslednji dan je bila cela družina zaprta. Obtožili so jo klevet proti državi in obrekovanja gospodarskih prilik.

TERMITI

Termiti so posebna vrsta mravelj, ki uničujejo les. Popolnoma izgledajo od znotraj, tako dolgo, dokler se zgrada, drevo, ali pohištvo nekega dne ne sesuje v prah. Po zadnjih poročilih so termiti napadli tudi Rim in celo prodrli v Vatikan. Italijanski parlament je ustanovil posebno komisijo, ki bo proučevala, kako bi se najuspešneje obranili teh zajedalcev. Tudi v Ameriki povzroča termite vsako leto mnogo škode. Doslej znanost še ni iznašla učinkovitega sredstva za uničevanje teh škodljivcev.

SLOVENC

doma in po svetu

DVORANA PRI SLOVENSKE CERKVI V TORONTO (KANADA)

Lansko leto je bila v oktobru prva prireditev v novozgrajeni župnijski dvorani pri slovenski župni cerkvi v Torontu. V njej so našla streho številna verska in kulturno prosvetna društva. V njej se je vršila vrsta prireditev, od sestankov misijonskega krožka, pevskih nastopov in filmskih predstav pa do telovadnih nastopov. Kot poročajo „Ameriška domovina“, naj bi postala ta dvorana ognjišče slovenske katoliške skupnosti v Kanadi.

Na misijonsko nedeljo, dne 23. oktobra je misijonski krožek priredil igro „Kaplaz Klemen“, katere čisti dobiček je šel v prid misijonom.

NOVI RAVNATELJ SLOVENSKE GIMNAZIJE V GORICI

Za ravnatelja slovenske višje gimnazije in liceja v Gorici je bil imenovan dr. Mihael Rožič, ki je doslej na istem zavodu poučeval latinščino in grščino.

TRŽAŠKI ŠKOF MED SVOJIMI SLOVENSKIMI VERNIKI

Drugo nedeljo v oktobru je tržaški škof msgr. Santin izvršil kanonično vizitacijo mestne župnije pri Sv. Ivanu, kjer živi mnogo Slovencev. Ob 7. uri zjutraj je daroval sv. mašo, kateri je prisostvovalo veliko število vernikov, tako da je cerkev bila nabito polna. Imel je tudi pridigo v slovenščini.

NOV FILM SO DOVRŠILI V LJUBLJANI

Pred kratkim so v ljubljanskih filmskih delavnica izdelali nov dokumentarni film, ki obravnava življenje velenjskih rudarjev. Režirala sta ga Metod in Milka Badjura.

STOLETNICA SPLOŠNE BOLNICE V MARIBORU

Dne 15. oktobra so v Mariboru slovesno obhajali stoletnico obstoja tamošnje bolnice, ki se je iz skromnih začetkov razvila v zdravstveni center za celo severovzhodno Slovenijo. Že poročila iz 14. in 15. stoletja omenjajo bolnišnico v Mariboru; tako je leta 1339 mestni pisar Benedikt Mother daroval svoj vinograd za zgradbo hospica za bolnike. Toda pravo mestno bolnico na sedanjem mestu na Tržaški cesti so pa postavili šele v oktobru leta 1855. Leta 1919 je bilo v bolnici 5 zdravnikov, a danes jih je 67 s sistemiziranimi mesti, a skupaj s praktiki in stažisti pa znaša število zdravnikov nad 100. Čeprav so stara poslopja večkrat razširili in prizidali nove zgradbe in nekatere zunanje oddelke, kot n. pr. moderni pljučni sanatorij sredi gozdov na zelenem Pohorju, so sedanji prostori za n. rasle potrebe premajhni in je v načrtu zgradnja nove bolnice izven mesta, za katero so v okviru spominskih proslav položili temeljni kamen.

NOVE KNJIGE V SLOVENIJI

Zadnje čase posvečajo slovenski prevajalci vedno večjo pozornost italijanski književnosti. Tako je te dni izšla pri Cankarjevi založbi v Ljubljani zbirka novel sicilijanskega pisatelja Giovan. Verga „Črni kruh“, kjer pisatelj riše z močnimi, a pretežno temnimi barvami življenje na svojem rodnem otoku, ki hrani v sebi toliko lepote, a tudi mnogo revščine, zaostalosti in strasti. Pred nekaj meseci smo tudi v „Našem tedniku“ priobčili njegovo novelo „Cavalleria rusticana“.

50-LETNICA HOTELA „UNION“

Znani hotel „Union“ v Ljubljani je praznoval v oktobru petdesetletnico obstoja. Ustanovili so ga v začetku tega stoletja katoliški zadružniki iz šole pokojnega Janeza Evangelista Kreka, česar pa časopisje sedaj ne omenja.

Bil je to prvi moderni gostinski obrat v Ljubljani in je še danes med hoteli prve vrste v Ljubljani. V petdesetih letih njegovega obstoja je v njem stanovalo precej znamenitih osebnosti, med temi španski kralj Alfonz, francoski maršal D'Espery (poveljnik solunske fronte v prvi svetovni vojni), slavni italijanski pevec Benjamino Gigli, šahovski svetovni mojster Aljechin in drugi. Po letu 1945 je v njem stanovala tedanja slovenska vlada.

Izračunali so, da je hotel, kavarno in veliko dvorano v 50 letih obiskalo približno deset milijonov ljudi. Posebno znana je bila kavarna, ki je je bila zelo dobro založena s časopisjem in vseh jezikih in je bila priljubljeno shajališče izobražencev.

Tudi po odklonitvi posarskega statuta hočejo pristaši evropskega gibanja delati za francosko — nemško zblizanje, je bil sklep sestanka v Bad Nauheim-u malo pred glasovanjem v Posarju. Od leve na desno: francoski poslanec Foulut-Esperaber, predsednik nemškega gibanja za združeno Evropo Friedländer, zapadno nemški državni predsednik Heuss in francoski politik Pineau. Vendar je po rezultatu glasovanja politično ozračje tako napeto, da je njihova naloga zelo težka. (AND)

Bil sem sprejet pri sv. očetu . . .

Škof Fulton Sheen opisuje avdienco pri papežu Piju XII.

Pred kratkim sem stal na Trgu sv. Petra v Rimu skupaj z desetstotisoč ljudi in nestrpno gledal proti oknu, kjer se sveti oče vsak dan pokaže rimskim obiskovalcem in romarjem. Nič drugega nisem hotel, kakor obuditi dejanje vere vanj kot Kristusovega namestnika in prejeti njegov blagoslov. Ko se je sveti oče res prikazal, je človek videl neprisliljeno vedenje: eni so jokali od veselja, drugi so vzklíkali od navdušenja do moza v belem oblačilu, tisti pa, ki niso storili ne enega ne drugega, so stali nemo, bolj iz spoštovanja kakor iz radovednosti.

Zdelo se je, da prav tisti svet, ki trdi, da je stare reči treba pozabiti, sedaj bil popolnoma pozabljen.

Svoje opravke v Rimu sem končal, samo na ta blagoslov sem še čakal. Drugega nisem ničesar želel. Toda nekako ob devetih tisti večer pride vest, da me sveti oče hoče sprejeti v avdienco drugo jutro ob desetih. Včasih, ko se človek zadovolji v življenju z manjšimi rečmi, ga dobiti večje milosti.

Ko stopaš v avdienco k njemu, začutiš, da si prišel v veliko večji svet kot oni, ki si ga pustil zunaj. Zadnja hladna reč, ki jo vidiš ali čutiš, so marmornate stopnice, ki vodijo do papežev pisarne. On sam je bil videti mnogo bolj čvrst kakor pri prejšnjih avdijah. Celo njegov duh se je zdel bolj jasn kakor prej. Veselje, da sem ga spet videl, mi ni dalo, da bi sedel na stol, ki mi ga je ponudil, ko sem vstopil v njegovo pisarno. Prepričan sem, da Molotov ne ljubi Hruščeva tako zelo, da bi hotel iz spoštovanja klečati ob njem, kadar ga pride obiskat. Jaz pa sem pokleknil ob Njegovi Svetosti, da bi s tem, ko sem telesno bil blizu njega, bolje izrazil navezanost srca in duše. In on mi je to dovolil; saj je njegov objem napravil sina, tako srečnega, ko je mogel zopet biti pri svojem očetu!

Šibki roki moza v belem oblačilu blagoslavljata ves svet

Najznačilnejša slika Pija XII. je tista, ki spominja na moza, ki je na križu razpet. Kot so bile Kristusove roke na križu razpete, da objamejo vse človeštvo; kakor Berninijevi stebri liki dvoje stegenih rok nežno segajo od vrat cerkve sv. Petra in sprejemajo vase romarje vsega sveta, prav tako se odpirata dolgi, šibki roki moza v beli obleki kot znamenje dobrodošlice in znamenje trpljenja.

Geste često odkrivajo značaj. Velikodušen človek bo spontano pokazal roko z odprto dlanjo; materialist pokaže stisnjeno pest. Roke, ki spominjajo na one, ki so bile na križ pribite, kažejo na življenje, ki sta mu bol in žalost domača. Kadar koli pride zloba tega sveta v dotik z dobroto, sledi trpljenje. Kadar to zlo doseže božjo dobroto in ljubezen, sledi križanje; pri človeškem bitju stori, da je ta človek videti kakor na križ pribit.

Čudno se zdi na prvi pogled, da bi človek, ki ima papeško čast in oblast, moral tolikokrat stati pred nami kot žrtev, pripravljena za daritev. Toda ta to razumemo, moramo razlikovati med popeževno službo in njegovo osebnostjo.

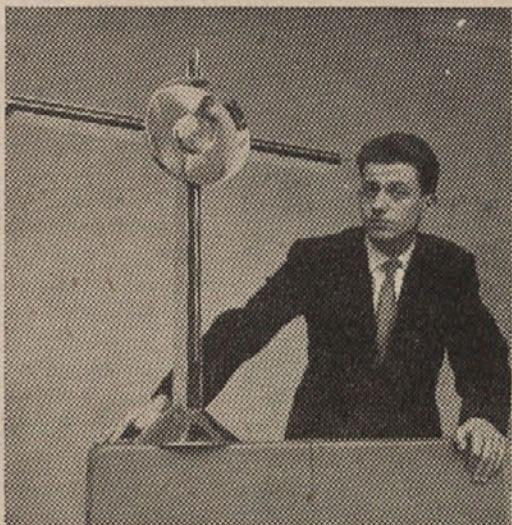
Polica je na cestnem križišču je oblast in moč. Njegova služba je, urejati promet. Oblast za to mu je dal mestni svet. Toda brez policijske značke in uniforme je prav tak smrtnik kakor drugi: navaden človek. Oče v svoji hiši zastopa Boga, v tem da vodi svoje otroke, toda kot oseba je tudi on odgovoren nebesnemu Očetu.

To razliko moramo iskati pri vsakem papežu. Naš

Gospod sam je postavil to razliko v na pol poganškem mestu Cezareji Filipovi. Kristus je dal Petru oblast vladati Njegovo Cerkev z besedami: „Jaz pa ti rečem: Ti si Peter, to je skala, na katero bom zgradil svojo Cerkev, in peklenška vrata je ne bodo premagala. In dal ti bom ključne nebesnega kraljestva; kar koli boš zavezal na zemlji, bo zavezano v nebesih, in karoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano v nebesih.“

Takoj za temi besedami je naš Gospod še jasneje kot prej napovedal svoje lastno križanje in svoje vstajenje tretji dan. Služba Petrova je bila jasna. Sedaj pa se pokaže Peter človek. Kakor nekateri mislijo, da nekaj velja, zato ker nekaj ima, jo, tako je tudi Peter mislil, da je osebno velik, zato ker je prejel veliko oblast.

Ko je Peter slišal svojega Učenika napovedati svojo nasilno smrt, je začel ugovarjati, rekoč: „Ne, Gospod, kaj takega se tebi ne sme zgoditi.“

Tudi moderna umetnost služi veri. Na sliki vidite monštranco, ki je bila izdelana po načrtu mladega avstrijskega slikarja Güntherja Krause na Dunaju in je namenjena za cerkev sv. Jožefa v New Yorku.

Najbolj temeljito čitan časopis

„Samo na kakem samotnem otoku bi si tako želeli časopis in ga prebirali od začetka do konca, kot se to dogaja na ladjah na odprtem morju,“ je dejal neki pomorski častnik, ki je večji del svojega življenja preživel na morju. Izgleda, kot da morajo ljudje, če hočejo, da se dobro počutijo, vedeti, „kaj se na svetu dogaja“.

Med stvarmi, ki jih ladje nudijo potnikom, je tudi ladijski časopis, kajti ravno na morju, ko so ljudje več dni, včasih celo več tednov omejeni samo na ozek prostor ladji, hočejo vedeti, kaj se drugod po svetu godi. Tako se trgovci in bankirji zanimajo za gospodarska in borzna poročila, politiki in uradniki hočejo izvedeti novice iz svetovne politike; filmski zvezdniki, športniki in trgovski potniki: vsak hoče vedeti, kaj je novega v njegovi stroki. Končno prinašajo ladijski časopisi vremenska poročila, ki so na morju posebno zanimiva za potnike, ki

že prej je bil Gospoda hudič skušal in ga hotel odvrti od križa. Sedaj ga Peter zopet skuša zapeljati stran od znamenja Njegovega odrešenja. Gospod se je obrnil k Petru in ga imenoval hudiča, rekoč: „Proč, Satan! Ti si kamen spotike na moji poti, kajti te tvoje misli niso božje, ampak človeške.“ Oni, ki je Skala, kadar vrši službo tistega, ki drži ključ, sliši sedaj, da kot oseba sam s svojo sposobnostjo bi mogel biti celo kamen spotike na Gospodovi poti.

Kristusov namestnik — nekrvavi mučenec

Gospod je dejal Petru: „Kadar boš vršil svojo službo kot Skala, na kateri je Cerkev zidana, tedaj te peklenška vrata ne bodo premagala. Toda kadar boš prepuščen samemu sebi kot Jonov sin, tedaj moreš postati hudobec.“ Peter pa ni postal hudobec, kajti pretrpel je mučeništvo za Gospoda.

Katoličanom je papež (ali sveti oče, kakor ga večkrat imenujemo), Kristusov namestnik, kadar govori kot poglavar Cerkve svojim podrejenim po vsem svetu v zadevah, ki se tičejo vere in pravosti. Toda obojim, katoličanom in nekatoličanom in vsemu svetu je papež tudi človek. Kakšen človek je torej to?

Zame je on „nekrvavi mučenec“. „Krvavi mučenec“ je tisti, ki prelije svojo kri za vero v času preganjanja. Nekrvavi mučenec je tisti, ki trpi za svojo vero v časih preganjanja, toda brez prelivanja krvi. Svetu se morda zdi, da je čast biti papež. Toda biti papež v teh časih se pravi nositi križ.

Njemu je bilo zgodaj jasno, kdo bo tisti, ki mu bo naložil najtežji križ. Ko je bil kot papežev legat v Monakovem, je imel prvič priliko okusiti trpljenje nekrvavega mučenca. Sedmega aprila leta 1919. so tam poizkusili pod vodstvom mornarja Rudolfa Egelhoferja in treh boljševiških komisarjev upostaviti sovjetsko republiko. Oboroženi komunisti so krožili po ulicah. Potem je bila organizirana rdeča armada, ki je začela svoje delo in dne 25. aprila samo v Monakovem pobila 325 ljudi. Toda število bi moglo biti 326. Nadškofjski dvorec papežev nuncijski Evgenija Pacellija je bil pod neprestanim ognjem streljanih pušk. Ne meneč se za grožnje je tašel na prižnico v monakovski katedrali proti ukazu rdečega komiteja. Končno so se odločili, da ga umore.

(Nadaljevanje na 4. strani)

dobi potnik vsako jutro k zajtrku tudi en izvod časopisa ali pa mu ga položijo pred vrata kabine.

Manjše ladje nimajo tiskarne, ampak samo razmnoževalne stroje, ki tudi izvršujejo, sicer v manjšem obsegu, isto nalogo. Na velikih ladjah pa gre število iztiskanih izvodov na leto v milijone.

Leta 1897 je italijanski iznajditelj Marconi sestavil prvi brzozavni aparat brez žice, s katerim se je bilo mogoče sporazumevati s suhe zemlje z ladjami na odprtem morju na razdaljo 11 morskih milj. Šest let pozneje je že začel redno izhajati prvi ladijski dnevnik.

Večja je ladja, večji je njen časopis. Tako prednjačita na tem polju časopisa obeh največjih potniških ladij na svetu „Queen Elizabeth“ in „Queen Mary“, vendar je treba omeniti tudi časopis francoskega parnika „L'Atlantique“, ki je posebno lepo urejen.

Še za kravate se briga ljudska oblast

Moda je stvar osebnega okusa oziroma pogosto pomanjkanja okusa, vendar se običajno državna oblast v te stvari ne vtiča, glavno je, da si dovolj oblečen in da ne kažeš po nepotrebnem golote. Toda povsod ni tako. Tudi za kravate se lahko včasih pozanima ljudska oblast, kot poroča češkoslovaški list „Lidova Demokracija“ iz Prage.

„Tu pa tam smo opazili po gričevju nekatere čudaško oblečene mladeniče, ki jih imenujejo „paske“: nosijo ozke hlače, čevlje z dvojnimi podplati, suknjič s celo zbirko raznovrstnih gumbov in kravate, ki spremenjajo vse barve. Marsikdo se je vprašal, kje neki le je moč dobiti take kravate? Začelo se je takole: Ljudmila Duhovi iz Juhlave je padlo na misel, da bi uporabila svoj risalni talent za izdelovanje kravate. Franciška Pajerova pa je kravate, ki jih je Ljudmila poslikala, prodajala. V treh mesecih sta spravili v denar 114 ničvrednih kričevih kravate, vsako za 35 kron.

Za izdelovanje kravate seveda nista imeli nobenega oblastvenega dovoljenja. Kazenska komisija mestnega ljudskega odbora v Juhlavi je naredila kmalu konec črni trgovini s kravatno kulturo! Obe ženski sta dobili javni ukor in preostale kravate niso več prišle na trg.“

Zdravilo za slabe živce

Moja stara teta je vzredila devet otrok, pripravljala je jed zanje in za hlapce na kmetiji, sama je opravila vse delo v hiši in pomagala tudi na polju. Nikdar v svojem življenju ni bila bolna.

Ko ji je zdravnik rekel: „Kako ste vse to zmogla, ko vsak dan vidim mlade žene, ki imajo enega ali dva otroka in polno hišo vsakovrstnih strojev in umetnij, ki jim olajšujejo delo, in vendar tožijo, da jih boli glava, da imajo revmatične bolečine in da so živčno izčrpane? Kako to, da vi niste nikdar dobila živčnega napada?“

„Tolikookrat sem si ga želela! A vsakokrat, ko sem že mislila, da si ga bom privoščila, pa je prišel kdo, ki je hotel imeti jesti ali pa da mu zašijem srajco . . .“

FRAN ERJAVEC, PARIZ:

KOROŠKI SLOVENC

II. DEL

(62. nadaljevanje)

Prvi tak škof je bil Urban Textor — Tkalcčič, po rodu slovenski Kraševac, ki je zasedel ljubljansko škofijsko stolico l. 1543. in bil obenem eden najvplivnejših svetovalec že cesarja Ferdinanda I. na dunajskem dvoru. S tega mesta je potem lahko vplival tudi na vso cesarjevo cerkveno politiko na Koroškem. Predvsem po njegovi službi je prišel že l. 1551. na Dunaj jezuitski red, ki je bil komaj nekaj let poprej (l. 1540) ustanovljen izrečno za boj proti krivoverstvu in je znal pridobivati za svoj red najboljše tedanje glave. Jezuiti so ustanovili na Dunaju svoj kolegij in počasi prevzeli tudi tamošnje, že čisto propadlo vseučilišče ter ga visoko dvignili, tako da je začel prihajati z njega čisto nov in čisto drugačen duhovniški rod. Vneto je Tkalcčič podpiral tudi prizadevanja tedanjega učenega dunajskega jezuita, blaženega P. Canisija, ki se je trudil predvsem za prepotrebno izboljšanje verske izobrazbe.

Po Tkalcčičevi prezgodnji smrti (1558) je nastal zaradi zunanjih težav sicer nekajletni zastoj, vendar je podobno pot ubral tudi nadvojvoda Karel za svoje notranjeavstrijske dežele. K temu ga je že ves čas spodbujala katoliška stranka na dvoru, kateri je stala na čelu nadvojvodova žena Marija. Da prepreči odhajanje dijakov na protestantska vseučilišča v Nemčiji in da vzgoji za svoje dežele res sposoben duhovniški naraščaj, je sklenil tudi on ustanoviti višjo šolo v Gradcu (pri tem sta ga krepko podpirala tudi ljubljanski škof Glušič in krški škof Sagstatter). Pozval je v Gradec jezuite in jim že l. 1573. iz-

ročil šolo, ki jo je l. 1586. celo povišal v vseučilišče. Prezanimivo je dejstvo, da je bilo navzlic temu, da sta bila pri nas tedaj skoro vse plemstvo in skoro vse meščanstvo nemška, Slovenci pa le kmetijski tlačani, število slovenskih dijakov na teh šolah skoraj enako nemškim. L. 1584. je šel n. pr. ta graški jezuitski kolegij 363 dijakov, od katerih je bilo v 2. razredu 33 Nemcev, 30 „Kranjcev (t. j. Slovencev), 13 drugih Slovanov in 3 Madžari. Odkar je izročil vladar l. 1598. graškim jezuitom obsežna posestva milstatskega samostana (obenem s Otokom na Vrbskem jezeru), so uživali v novem kolegiju in na vseučilišču tudi koroški dijaki številne ugodnosti. S tem je bil položen nekak temelj za prvi katoliški prepoved tudi na Koroškem.

Seveda so protestantje hitro uvideli, da so dobili v jezuitih prenevarne nasprotnike, kateri jim niso bili le kos, temveč so jih v vsem celo daleč prekašali; zato so se začeli stanoviti že takoj po njih priходу v Gradec ostro pritoževati proti „tujemu, v teh deželah popolnoma neznanemu jezuitskemu redu, ki je kriv vseh razprtij, preganjanj revnih kristjanov in vseh nesporazumov med vladarjem in pokornimi deželami.“ Nadvojvoda se za to svetohlinstvo ni zmenil, temveč se je že l. 1579. odločil, dogovorno s svojim bratom in tastom, postaviti se z vsemi silami po robu nadaljnjemu širjenju protestantizma in privedi svoje dežele nazaj h katoličanstvu.

V zvezi z vsem tem so bila tudi resna prizadevanja, ki so jih započeli vsaj nekateri škofje za ureditev nezdruživ razmer v cerkveni upravi, zlasti glede discipline njih duhovščine. Temu so služili predvsem pokrajinski cerkveni zbori, škofijske sinode in kanonične vizitacije. Za oglejski del slovenske Koroške sta bili posebno važni že spredaj navedeni vizitaciji patriarhovega namestnika Bisantija l. 1581. in potem l. 1593—94 še samega patriarha Barnabe, ki se je bil v kljub vsem zaprekam vneto prizadeval, da bi

zopet vzpostavil razdrapane cerkvene razmere v teh predelih. Ob tej priliki je pri duhovščini pridno plenil (kakor že dvanaest let pred njim Bisantij) tudi slovenske protestantske knjige in jih sežigal, žal pa vodilnim krogom patriarhata ni prišlo na misel, da bi jih bilo treba tudi nadomestiti s slovenskimi katoliškimi.

V poročilu, ki ga je bil Barnabo ob tej priliki napisal za papeža, beremo o žalostnem stanju, ki je vladalo dotlej v cerkvenem življenju na južnem Koroškem. Dobroloveški kolegijati kapitelj je zaradi zapravljenosti prostov popolnoma propadel, Ziljska dolina je bila izmed vseh predelov še vedno najbolj poluteranijena, bamberški vicedom v Beljaku se ni hotel odzvati niti papeževemu odposlancu, ko ga je povabil predse, v podkloštrskem samostanu je našel le opata in — tako piše patriarh dobesedno — „nekega brata, ki se je imenoval prior, oba zelo razuzdana in popolna luterana. Opat mašuje le enkrat na leto in ne zna obredov . . . Opat je pripeljal četo luteranov, oboroženo s puškami, pred samostan, ker se je bal, da ga ne odvedem seboj v Italijo in mu ne poberem denarja, ki smo ga našli pri njem.“ — Zaradi nastopivše zime je moral patriarh vizitacijo prekiniti, a nadaljeval jo je potem prihodnje leto, prišel vnovič tudi v Ziljsko dolino, razen tega pa še v Dravsko in Kanalsko dolino. Ob tej priliki je pridobil za katoličane nazaj cerkve v Beljaku in v Trbižu. Bivše katoliške duhovnike na Brdu, v Muti (Mauten), v Bistrici, pri Sv. Štefanu, v Šmohorju, v St. Danijelu i. dr. je našel sicer vse poluteranijene in oženjene, vendar je pomenjala ravno ta vizitacija očiten preobrat na bolje, ker je izdal že tam na mestu najnujnejše odredbe, ostalo pa izvedel potem v naslednjih letih s pomočjo svojih arhidiakonov. Zadnji luteranski pastor v Plajberku Peter Lassacher je bil izgnan iz Koroške že okoli l. 1579.

(Dalje prihodnjič)

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

Obenem opozarjamo vernike, da je v zimskem času, to je od oktobra do junija vsako nedeljo in praznik v isti cerkvi tudi popoldanska pobožnost in sicer ob 4. popoldne. Vsi slovenski verniki v Celovcu so vabljeni k popoldanski pobožnosti.

IZREDNA KULTURNA PRIREDITEV ob Baškem jezeru

Pozno jesensko sonce je mehko božalo ponekod že zasnežene planjave okoli idiličnega Baškega jezera, ko se je v nedeljo 30. oktobra sešla izbrana slovenska družba iz cele Koroške v prostorni in elegantni dvorani hotela pri „Kornarju“ na Brdu, ki na vzvišeni točki kraljuje nad srebrno gladino jezera. Vabljeni smo bili na pevsko prireditev združenih pevskih zborov okrog Baškega jezera, a v resnici smo pa prisostvovali rojstni predstavi prve slovenske koroške narodne opere. Koroški Slovenci, že tolikokrat obsojeni na smrt, so zopet pokazali, da še živijo, ne le to, ampak da na kulturnem področju napredujejo.

Pa začnimo po vrsti.

Najprej so pred polno zasledeno dvorano nastopili združeni pevci iz Zilje, Pečnice, Loč in št. Lenarta pri sedmih studencih z vrsto narodnih in umetnih pesmi, ki jih je tenkočutno spremljal na klavirju skladatelj prof. Tone Nagele iz št. Jakoba v Rožu. Zbor je vodil č. g. Tevžej Nagele iz Zilje in od pesmi do pesmi je v dvorani odobravanje naraščalo. Večino pesmi je prof. Nagele glasbeno priredil s pristnim čutom domačina in večino strokovnjaka. Pevovodja je zbor vodil s sigurno roko in živim občutkom. Tako narodne kot umetne pesmi je pevovodja izdelal do vseh podrobnosti.

Jedro prireditve pa je bila zadnja točka „Ženitovanje iz Miklove Zale“. Je to izrez ali odlomek iz zasnovane opere o Miklovi Zali in sicer prizor, ki kaže šentjakobčane, zbrane pri ženitovanju, ko prinesejo strašno vest, da se bližajo Turki. Šentjakobčani se zbero okrog svojega voditelja Mirka, da branijo svobodo, vero, jezik in domačijo.

Uvodoma je pevovodja č. g. Tevžej Nagele poudaril, da je bila ta prireditev zamišljena predvsem kot preizkušnja in pobu-

Pri nas na Koroškem

notni papir pretvori v življenje. Toda kako? Kje? Ni ne odra ne pevcev ne sredstev. Vendar ni klonil. Poiskal in zbiral je mlade ljudi z vseh koncev okrog Baškega jezera, ki so bili prežeti od idealizma, ter jih potpečljivo vadal. In kadar je on pod pezo dela omagoval, so ga pa pevci sami spodbujali in mu bili v oporo. Tej mladini je pevovodja izrekel posebno zahvalo in pohvalo, posebno pa pevcem iz št. Lenarta, ki so

zbor. Čeprav ni bilo ne odra in ne kulis, so nas že prvi zvoki prenesli v davno preteklost. Pred nami so zaživeli Serajnik, Mirko, Zala in svatje. Ni naša naloga podajati na tem mestu podrobno strokovno kritiko, toda prizor je dosegel svoj učinek in to je prvi in najboljši dokaz njegove umetniške upravičenosti. Predvsem je treba omeniti zelo ubrano harmonizacijo ter skladnost zboru, ki združuje v sebi bogat in hvaležen glasovni material.

Take priredbe narodnih in umetnih pesmi, posebno pa operni odlomek „Ženitovanje iz Miklove Zale“ so nam pa v zadostni luči prikazale komponista Toneta Nageleta. Mirno lahko rečemo, da ima Koroška novega glasbenika, ki je široko razgledan v glasbenem svetu in obvlada vsa sredstva umetniškega ustvarjanja. Kar ga pa posebej označuje, pa je njegova živa povezanost z narodno glasbo, zato tudi, kadar uporablja najtežje izrazne načine umetne glasbe, ne izgubi stika z zemljo, iz katere je zrased in zato tudi njegov nakor najdejo odmev

v ljudski duši. In to je najplemenitejša naloga prave umetnosti. Po tej poti so hodili naš trmoglavci Premrl, na tej osnovi je zgradil Förster svojega „Gorenjskega slavčka“ in veliki češki muzik Dvořák je ustvaril umetnine, v katerih se umetniška individualnost in ljudski duh zlivata v celoto.

Ko smo poslušali skrbno izdelane, arhitektonsko dograjene Nageletove teme, ki so se med seboj prepletale, padale, nato se zopet dvigale, dokler niso dosegle viška, smo čutili, da je tudi Tone Nagele ubral isto pot. In prepričani smo, da bodo tako skladatelj kot pevovodja in pevci to pot nadaljevali, dokler ne dosežejo začrtanega cilja.

Prihodno nedeljo bo prireditev z istim sporedom pri Pušniku v Ločah, kjer bodo ponovno izpovedali naše skupno geslo: Živeti hočemo!

PISATELJ KSAVER MEŠKO

Naš pisatelj msgr. Ksaver Meško je dne 28. oktobra dočrpal 82. leto starosti. Kljub visoki starosti je pisatelj še vedno delaven, čil in zdrav. Bog ga ohrani še mnogo let zdravega in zadovoljnega med slovenskim narodom!

Bil sem sprejet pri sv. očetu ...

(Nadaljevanje s 3. strani)

Dne 29. aprila ob treh popoldne se pojavi na vratih nadškofijskega dvorca poveljnik južne rdeče armade Seiler in njegov adjutant Brongratz po ukaz glavnega poveljnika Egelhoferja. Z njima je še skupina rdečih mornarjev. Lopovi so uspeli priti v hišo, potem ko so slugo ukrotili z ročnimi granatami; nato vderejo v knjižnico in čakajo, da se prikaže njihova žrtev. Seiler se postavi najbliže pri vratih, revolver pripravljen na strel. Drugi stoje v polkrogu njega, eni z napetimi puškami, drugi z ročnimi granatami. Nenadoma se prikaže zaželeni oseba — nuncij Pacelli.

Z grdo kletvijo zavijati Seiler roko z revolverjem proti žrtvi; cev zadene križ na njegovih prsih. Visoka, suha postava, držeč krčevito naprsni križ in obrnjena proti vzdignjenim puškam spregovori z mehkim, nizkim glasom: „Nič se ne bojim. V božjih rokah sem. Vi pa ne boste s tem nič pridobili. Meni gre samo za to, da rešim svoje ljudstvo.“

Pod predirljivim pogledom teh poduhovljenih oči si nihče ni upal sprožiti. Niti Seiler niti Brongratz niti oni drugi niso vedeli, zakaj niso streljali. Ko so prišli nazaj na poveljstvo, niso znali razložiti Egelhoferju, zakaj niso tega človeka umorili. Nikdar niso mogli razložiti, kako je dvojje oči, suha postava s križem v roki in pa mehak glas mogel biti bolj močan kakor njihove puške in granate. Le ena stvar je bila gotova: od tistega dneva dalje ne bo tega moža prestrašila nobena sila na svetu.

Na dan njegovega kronanja za Pija XII., v marcu

TINJE

Dolgo smo jadikovali in vzdihovali pri delu na tinskem polju, ko so osebnosti in tovrstni avtomobili pri vožnji po slabi cesti dvigali cele oblake prahu, katere smo morali mi požirati pri težkem delu.

Sedaj pa so vendar začeli popravljati cesto od beraškega križa do Tinj. Da smo Tinjčani napredni, smo dokazali tudi s tem, da smo cesto skozi vas asfaltirali na stroške naše občine. Tudi cesta od Tinj do Klopinskega jezera je že dve leti asfaltirana. Le trije kilometri pota iz Tinj do državne ceste so bili v obupnem stanju. Luknja pri luknji in vedno so nas tolažili, da se pač prehodno popravljajo ceste ne izplača, ker bo vsa cesta na novo zgrajena in tudi razširjena. Sedaj so pa stroji pričeli z delom, drevesa, ki so desetletja krasila pot od Tinj do beraškega križa, so padla, tudi nekateri vrtovi ob cesti so se morali pomakniti nekoliko nazaj, da bo tako zadosti prostora za moderno, široko cestišče, kot ga zahteva današnji promet.

Pričakujemo, da bodo zemeljska dela še pred snegom končana in da bomo dobili v zgodnji spomladi tudi asfaltirano površino ceste, tako da bomo prihodnje leto svoja polja ob cesti obdelovali v čistem zraku.

Naša vas tudi močno narašča. Na nekda njih prostijskih njivah za Kvančnikom je zrased skoraj ducat novih delavskih domov. Skoraj izgleda, da se Tinje pomikajo proti Celovcu ali pa vsaj postajajo celovško predmestje. Želimo, da bi ti novi domovi bili res tudi v srečo družinic, ki so se tam nastanile in bodo v teh domovih rasle.

ŠT. LIPS PRI ZENEKU Damača kapljica in modernizacija

Že odkar izhaja po vojni „Koroška kronika“ oz. „Naš tednik-Kronika“, sem odjemalec tega lista, toda zelo redko se sliši kaj šentlipšarjih. Dozdeva se mi, kot bi vsi spali, a vendar je pri nas morda bolj živahno kot marsikje drugje.

Začnimo pri „oštarjih“! Imamo jih kar štiri v našem majhnem kotičku in se pri tem pozna, da utegnemo biti zelo žejni ljudje. Kot je razvidno, so vsi gostilničarji kar zadovoljni; ker se nič veliko ne pritožujejo. Toda letos jih bo najbrž zaradi dobre sadne letine že bolj stiskalo, ker bo domače kapljice hvala Bogu kar dovolj. Pa kaj ne bi bili zadovoljni, ker ima pa že vsak svoj avto, da lahko prevažajo svoje napolnjene abonente kar na dom, da se jim ni treba valjati kot nekdanji po tistih blatnih jarkih. Je pač svet moderniziran in motoriziran, kar je tudi za tiste, ki ga radi „srkajo“, velika olajšava.

Da pa bo tudi za vse one preskrbljeno, ki si radi brusijo podplate, so pri gostilni „Škof“ prizidali čisto novo in zelo prostorno plesno dvorano. Dvorana je res zelo okusno opremljena. Luči je toliko, da se svetijo, kot bi bil v naborih in se vidi, da mlada gospodarja kar dobro napredujejo. — Tudi tak aparat že imajo za moko „prešati“. — Kajne; to smo že modernizirani.

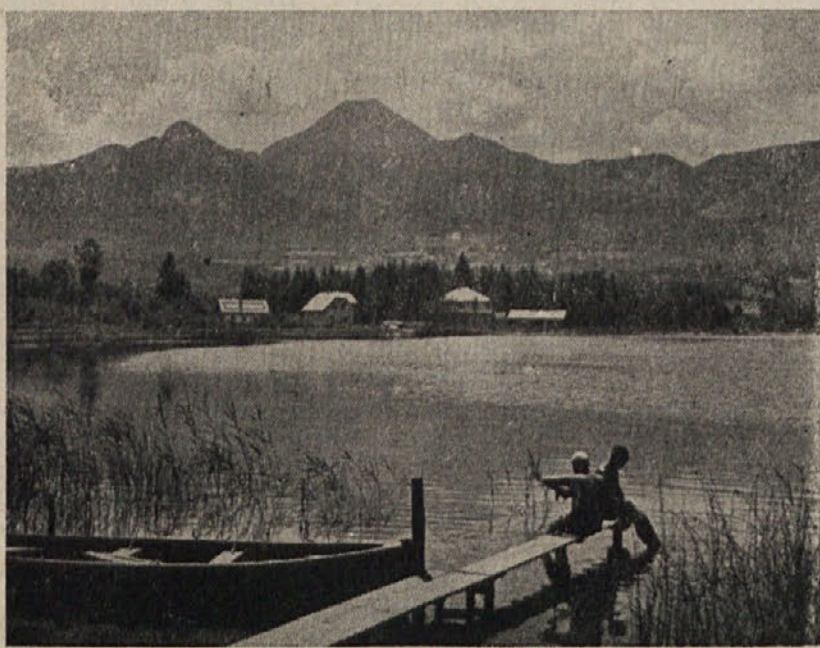
Družinski prazniki

Ker je šentlipška fara bolj raztresena, ne veš, pri katerem koncu bi se lotil.

Začnimo torej kar od kraja v Kršni vasi.

VSI V LOČE!

Cerkveni
zbori
okrog
Baškega
jezera
pojejo
Miklovo
Zalo

V NEDELJO, DNE 6. NOVEMBRA 1955, ob 3. uri popoldne
PRI PUŠNIKU V LOČAH

da za nadaljnje delo, katerega končni cilj je: ustvaritev koroške slovenske narodne opere in je treba pod tem vidikom celo prireditev vrednotiti. In prav je tako. Čas je že, da se otresemo malodušnega občudovanja drugih in posežemo v zakladnico naših narodnih kulturnih vrednot in jim damo primerno obliko.

Kako se je rodila ta misel? Kot je povedal govornik, se je začelo že takrat, ko je Ivan Pregelj napisal koroško povest „Umreti nočejo“, ko je v št. Jakobu v Rožu, na domovinskih tleh Miklove Zale, kaplanoval č. g. Tomaž Holmar in je za Toneta Nageleta napisal besedilo za ta prizor iz „Miklove Zale“. Tone Nagele ga je uglasbil v najbridejših dneh, ko je nasilnik s severa izrekel smrtno obsodbo nad Slovenci. Zadnje akorde je zapisal, ko se je tuji nasilnež že zvičal v smrtnih krčih. Prišel in odšel je nasilnik

s svojim doprinosom pripomogli, da je prireditev tako uspela.

Tako je za slikarjem Čebulom, za pripovednikom, Kristom Sriencom in pesnico Milko Hratmanovo stopil pred slovensko javnost tudi komponist Tone Nagele.

Govornik je zaključil: „Četudi smo mihi, smo vendar močni. Ko so se bližali Turki, so se naši pradedje zbirali na gradišču in ga branili. Vsakdo je za njegovo obzidje prinesel kamen in kamen na kamnu je tvoril obrambni zid proti tujemu grablju. Tako ste se tudi vi, pevci zbrali, vsak je doprinesel svoj delež za skupni cilj, ki je isti kot naših prednikov: Borimo se za to, kar je naše in tedaj kot iz enega grla složno in močno zapojmo: Mi nočemo umreti, hočemo živeti, dro, živeti hočemo!“

Nato so se pevci-igralci razposedli okrog ženitovanjske mize, a v ozadju se je postavil

1939., ko so kardinali prihajali predenj, da se mu poklonijo, je bilo večkrat slišati iz njegovih ust šepetanje: „Miserere mei, Deus — Usmilj se me, o Gospod!“

Nekaj mesecev pozneje, prvo nedeljo potem, ko je izbruhnila druga svetovna vojna, nam je govoril o bližajoči se katastrofi, pred katero je svet stal. Toda prav tako so nas pretresle njegove besede, ko nam je govoril o svoji službi kot poglavar Cerkve. Ob tej priložnosti nam je prvič vstala v mislih ona podoba, da je to mož na križu, nekrvavi mučenec dvajsetega stoletja. Takole nekako nam je izrazil čustva, ki jih je imel ob svoji izvolitvi za 261. papeža po apostolu Petru: „Ko bi se telesne bolečine ljudi vsega sveta, vsa trpljenja njihovih src in vse gorje njihovih duš združilo v eno samo žarišče, bi vse to ne bilo enako trpljenju, ki sem ga pretrpel tisti trenutek, ko sem bil izbran za Kristusovega namestnika.“

Morda ni noben papež v zgodovini videl toliko ljudi mučenih za vero, kakor jih je Pij XII. Prvih 32 papežev, med njimi sv. Peter, je bilo mučenec. To so bili krvavi mučenci. Sedanji sveti oče je videl milijone, kako se jih trpinčilo, preganjali, izgnali in jih mučili udarci komunističnega klada in jih je sekal komunistični srp. Pretrpel je smrtni boj pod kljukastim križem nacizma in na svojem telesu nosil znake udarcev palic fašizma. Videl je, kako je svet stokal, ko so nasipi zapadne kulture padli pod valovi napadalnega komunizma — vse to in še druge bolečine je občutil kot svoje lastne. — Kakor živi pre-

(Dalje na 5. strani)

Izredno delo v sadovnjaku

(Spomini na sadjarsko prakso v letu 1930)

Kot mlad kmetijski praktikant sem bil poslan v prakso k naprednemu sadjarju blizu Znojma na Moravskem. Posestvo je bilo le srednje veliko, a zelo dobro obdelano. Gospodar in gospodinja sta imela srednjo kmetijsko šolo in poleg tega sta bila izredno skrbna in pridna za delo. Na tem posestvu je bil res vsak kvadratni meter zemlje izrabljen in tudi skrbno obdelan. Poleg lepo urejenega sadovnjaka je imel primer- no veliko drevesnico, v kateri je za dom vzgojil mlado sadno drevje najboljših vrst in utrjeno proti vsem vremenskim neprilika- m. — Slučajno je ravno isto leto kupil od sosedu dva ha sadovnjaka. Njegov sosed je rodno zemljo rad prodal, da mu ni bilo treba delati in je na najbolj lahek način dobil denar za pijačo.

Sadovnjak je imel krasno jugovzhodno lego ter nekoliko nagnjeno proti jugozahodu, zemljo pa ilovnato peščeno in globoko.

razpredenih v zgornji plasti zemlje. Pod ka- pom drevesne krone pa izkopali primerno širok in globok jarek. Kjer smo zadeli na korenino, smo jo gladko odrezali. V globini pol metra pa drevo izpodkopali, korenine prerežali ter skrbeli, da so tanke korenine ostale v celi „bali“ zemlje. Pod izkopano drevo smo dali dva močna droga in osem krepkih mož je drevo dvignilo iz jame kot na nosilih ter postavilo na pripravljen voz. Konji so krepko potegnili in mi pa ob straneh držali pokonci stoječe drevo, da ni omahnilo z voza. Po dveh močnih in gladko obeljenih deblih smo drevo počasi spustili v pripravljeni jamo. V vmesne prostore med koreninami pa smo kar z roko natlačili kompostne zemlje in drevo od štirih strani podprli, da ga veter ni majal in v koreni- nah privzdigoval.

Na ta način smo presadili mlado drevje, ki je bilo izven vrst.

Za gospodarstvo:

gnojnične črpalke in gnojnične sode, slamoreznice, elektro-, bencin- in dizelmotorje, pluge in brane za konjsko vprego in traktor, drobilnice in stiskalnice za sadje, škropilnice za sadje, in molzne stroje.

Za gospodinjstvo:

šivalne stroje, pralne stroje, krušne peči, električne peči, električne in kombinirane šte- dilnice, parilne kotle (Dämpfer), kotle za kuhanje žganja, posnemalnice in pinje na ročni in elektr. pogon, (Staubsauger).

Za tehniko:

motorna kolesa znamk: Puch, KTM, Horex, Viktoria Halleiner- in Puch-Mopedi moška, ženska in športna kolesa radio, elektromaterial in glas- bene instrumente.

Ugodni plačilni pogoji. — Zahtevajte tudi cenik in pojasnila.

Johann Lomšek

ŠT. LIPS (Tichoja 2). — P. Eberndorf

Odraslo drevje je bilo že nad 20 let staro in silno zanemarjeno. Vse pa v lepi vrsti po- sajeno in še razmeroma zdrave rasti; le ne- kaj mladega drevja, povprečno 14 do 15 let starega, pa je bilo vsajeno izven vrst in v neenakomerni razdalji. Tudi to drevje je bilo samo sebi prepuščeno in neobdelano. Gospodar, ki je imel vse v najlepšem redu, se je takoj odločil, da popravi napako in drevje v polni rasti presadi na pravo mesto.

„Preseljevanje“ sadnega drevja!”

Najprej smo skrajšali nekaj daljših vej in odstranili ter prerediti, kar je bilo naj- bolj potrebno. Večje rane pa smo takoj gladko obrezali in za prst od roba zamazali s cepilno smolo, takoj nato pa natančno premerili in določili mesto za nove dreves- ne jame, ki smo jih izkopali tako široke, kakor je bil premer drevesne krone, in tudi temu primerno poglobili. V pripravljene jame smo dali najprej travno rušo, ki smo jo imeli posebej na kupu. To je bila v glav- nem vsa zgornja, sončna in rodovitna plast zemlje, prerastla s koreninami trav. Na travno rušo ali runo pa nasuli dobre kom- postne zemlje.

Izkopavanje dreves

Najprej smo previdno odstranili travno runo in pazili, da nismo ranili korenin,

Vigredi in v vročih poletnih mesecih pa drevje zalivali, da je bila zemlja pri kore- ninah vedno enakomerno-vlažna. Prvo leto je drevje res nekoliko pozneje odganjalo, a vendar še isto leto poglajalo primerno dol- ge mladike, ki so v jeseni tudi dozorele. To leto smo potrgali cvetje ali vsaj že drobne sadove, ki bi za svoj razvoj jemali hrano iz toliko ranjenega drevesa.

Štiri leta pozneje, ko smo se vračali v do- movino, smo obiskali tudi tega gospodarja in si najprej ogledali to nenavadno delo v sadovnjaku. Gospodar je skrbel za te „pre- seljence“ kot mati za svoje otroke. Tudi starejše drevje je bilo pomlajeno, poskrop- ljeno ter bogato obloženo s sadjem.

TEŽAVE PRI TRGOVINSKIH RAZGO- VORIH S HOLANDSKO

Na Dunaju se mudi nizozemska uradna trgovinska delegacija, da se pogaja za skle- nitev nove trgovinske pogodbe med Avstri- jo in Nizozemsko. Pojavila so se pa neka- tera nasprotja, ki jih doslej niso mogli pre- mostiti. Ker je holandski izvoz v Avstrijo manjši od avstrijskega v Holandijo, so Ho- landci s tem stanjem nezadovoljni.

(Nadaljevanje s 4. strani)

nesejo vsako bolečino na telesu do možgan, dokler se tem ne zvrsti zaradi preobilnega trpljenja, prav tako se bolečine vsega sveta zbirajo v njem. Kakor je očeta groza ob misli na težko bodočnost njegovega otroka, ki se ga je lotila otroška paraliza, prav tako je njega od vsega začetka mučila grozna slika druge svetovne vojne. Ko mu je v septembru leta 1939. belgijski poslanik izročil svoja poverljiva pisma, mu je sveti oče dejal: „To grozno strašilo, kaj bo bo- dočnost prinesla, je bilo z nami vse od prvega dne naše službe.“

Nekrvavi mučenec ima pravico drugim dati po- gum, naj bodo tudi nekrvavi mučenci in, če je po- trebno, tudi krvavi mučenci. Zatorej, ko ga je eden naših misijonskih škofov na Kitajskem vprašal: „Če pridejo rdeči v naše mesto in začno preganjati moje ljudstvo, kaj naj jaz storim?“, mu je sveti oče dejal, da je njegova dolžnost umreti za vero; dobri pastir nikoli ne zapusti svoje črede. Cerkev bolj potrebuje mučencev kakor zagovornikov. Nekoga drugega, ki ga je pošiljal nazaj v deželo, kjer vlada preganjanje, je rotal, da je sedaj napočil čas, ko bodo mnogi od nas pozvani, da prelijejo kri zaradi Kristusa.

Kaj pa papež misli o sebi kot človeku? Pred nekaj tedni, ko sem imel nezasluzeno čast, da me je spre- jel, sem se mu ob zaključku avdience zahvalil z be- sedami: „Vaša Svetost! Kakor se človek v glavi za- veda svoje celotne življenjske sile, tako tudi Cerkev postane vidna, ena in posebejljena v Vaši Svetosti. Zatorej Vaši Svetosti kot Kristusovemu namestniku obnovim svojo zvestobo, svojo ljubezen in sveto ob-

ljubo, da bom storil vse, kar morem, da se božja resnica in ljubezen utrdita na svetu.“

Njegov odgovor: „Res je, da me je božja Previd- nost postavila, dasi nevednega, na to mesto, da sem glava Cerkve, toda kot človek nisem nič... nič...“

Ta stavek podajam dobesedno — in samo tega iz- med vseh, ki so mi živo v spominu iz raznih avdienc — zato, ker zasluži, da ostane zapisan za poznejše rodove. Nekaj skrivnostno božjega je v velikem člo- veškem življenju, ki se tako rekoč „samega sebe iz- praznjuje“, po zgledu Sina božjega, ki je postal Sin človekov. Tisti, ki sveto živijo, često ponavljajo z Janezom Krstnikom: „Jaz se moram manjšati; On mora rasti.“ Tu pa je nekdo, ki sicer priznava ob- last, ki jo ima od Boga, vendar kot človeku mu je skoraj žal izreči besedico „jaz“, da izrazi svojo nič- vost. To je prava veličina. Kajti kako naj človek drugače pride najbližje Bogu kakor na ta način, da se povrne tja — v tisti nič, iz katerega ga je vzela roka ustvarjajoče ljubezni?

Iz popolnoma drugega razloga je Stalin smatral svetega očeta za nič. Nekoč je dejal Churchill: „Ko- liko legij pa ima papež?“ Tudi apostoli v Getsema- ni so se morali vpraševati, koliko jih je Gospod imel, da se zoperstavi politični sili, ki ga je prišla in v ječo vrgla, kajti On jim je zagotovil: „Ali ne veš, da lahko pokličem svojega Očeta, ki mi bo po- slal več kot dvanaest legij angelov, da me branijo?“

Ta mož na križu gotovo v teh dneh svojega ne- krvavega mučeništva črpa moč iz istih nevidnih bož- jih sil. Zato je primerno, da so ga nazvali „Pastor Angelicus — Angelski pastir.“

Našim gospodinjam

Poljub na stopnicah

Začelo se je s tem, da je bila kava za zaj- trk prevročna. Mož France si je pri prvem požirku opeknel jezik. Zagodrnjal je nad že- no, češ kako premalo je obzirna in skrbna. Seveda so ženo besede očitano zabolele. Ni ostala tiho, zagovarjala je samo sebe. In be- seda je dala besedo. Tako se je razvil kar lep prepir mladih zakoncev, kateremu je bi- la prvi vzrok samo prevročna kava.

France je pogledal na uro. V 5 minutah odpelje njegov vlak. Štiri minute pa je do postaje. Hitro da na glavo klobuk, zagrabi aktovko in že teče po stopnicah iz drugega nadstropja, brez pozdrava seveda kot pravi razdražen zakonski mož.

To je bilo prvič, da je zapustil dom brez pozdrava. Žena je zajokala. Tak možev od- hod jo je zelo zabolel, saj vendar nista bila še dolgo poročena.

In vse to zaradi uboge kave! V trenutku se je zbal in skušala v svoji ljubezni do moža najti najboljši izhod iz neprijetnega položaja. Stekla je k oknu, ki je bilo točno nad glavnimi vratmi. Zaklicala je: „Fran- ce! Nekaj si pozabil!“ Mož je obstal nehoti, ker je ravno peljal vlak čez cesto. Stekel je nazaj v hišo. Žena mu je prihitela nasproti po stopnicah v jutranji halji.

„Kaj sem pozabil?“ je zagodrnjal mož, ne da bi ženo pogledal.

„To!“ je z ljubeznivim obrazom odgovo- rila ona in mu dala poljub.

„Resnično!“ Sledil je možev poljub. Na-

to je odšel na postajo. Gneča ljudi, straž- niki so zaprli cesto, rešilni avto je pripeljal! Z mračnim obrazom se je France bližal iz- rednemu dogodku. Na pločniku je stal to- vorni avto, in sicer prav na tistem mestu, kjer je bilo postajališče — kjer je France vsako jutro stal. Ranjence so odpeljali, mrtvi so še ostali na kraju nesreče, pokriti s časopisnim papirjem.

Kaj se je zgodilo? Težko obložen tovorni avto je zapeljal v čakajoče potnike in sesul nanje težke hlode.

France je ves zastrašen obstal. Prav na mestu nesreče je on vedno stal. Že dolga leta, vsako jutro. In danes... Počasi je od- šel nazaj proti domu. Pozvonil je. Pred njim je stala vsa zastrašena žena. Objel jo je: „Resnično, vedno naj bi mislila na to, da je vsako našino slovo lahko zadnje.“

KAJ JE LJUBEZEN?

Ljubezen je žrtvovanje. Ljubiti se pravi: služiti prijatelju, služiti sovražniku, služiti brez prestanka; molčati, veselo potrpeti, modro odnehati. Ljubiti se pravi obdarjati brez žalitve. Ljubezen mora vzbujati le ve- selje, ne sme pa povzročati skrbi, žalosti, bo- lesti, grenkih ur, sence. Ljubezen je sveta, mora biti sveta!

Ljubezen je med čednostmi to, kar je son- ce med zvezdami: daje jim sijaj in lepoto.

KUHINJA

Krompirjev zvitek. — Napravimo vlečeno testo iz 20 dkg moke. Ko počiva, napravimo nadev. V skledi penasto vmešamo 4 dkg ma- sla z 2 rumenjaki. Dodamo 3 žlice kisle smetane, 5 žlic pretlačenega krompirja in trd sneg 2 beljakov. Po okusu osolimo ter s tem nadevom namažemo razvlečeno testo. Zvijemo ga, pomažemo celega z raztepenim jajcem, zrežemo na dva prsta široke kose, zložimo na pomazan pekač ter spečemo v pečici svetlorumeno. Serviramo ga lahko kot samostojno jed s solato.

Fižolov pire. — Skuhamo ½ kg fižola ter ¼ kg olupljenega krompirja. Ko je krom- pir kuhan, ga odcedimo in pretlačimo. Na- to pa pretlačimo še odcejeni fižol. Vse do- bro premešamo in osolimo ter dobro zabe- limo z mastjo in ocvirki. Zelo dober doda- tek je h kislemu zelju.

Sarma. — Zeljnate liste ločimo od glave ter jih oparimo z vrelo slano vodo. Nade- vamo jih z nadevom, zvijemo kot klobase ter opečemo na masti. Ko so svetlorumeni, jih zalijemo z nekaj žlicami vode ter jim dodamo pol žlice paradižnikove mezge. Odi-

šavimo jih z majaronom ter s pol žličke paprike. To nekolikokrat prevremo. Na- dev: 15 dkg zmlete svinine na masti z nekaj čebule, dva strta stroka česna, lovorov list ter nekoliko majarona. Dodamo tri pesti na pol skuhanega ter odcejenega riža. Ta nadev dobro premešamo ter ga damo na vsak list po eno žlico.

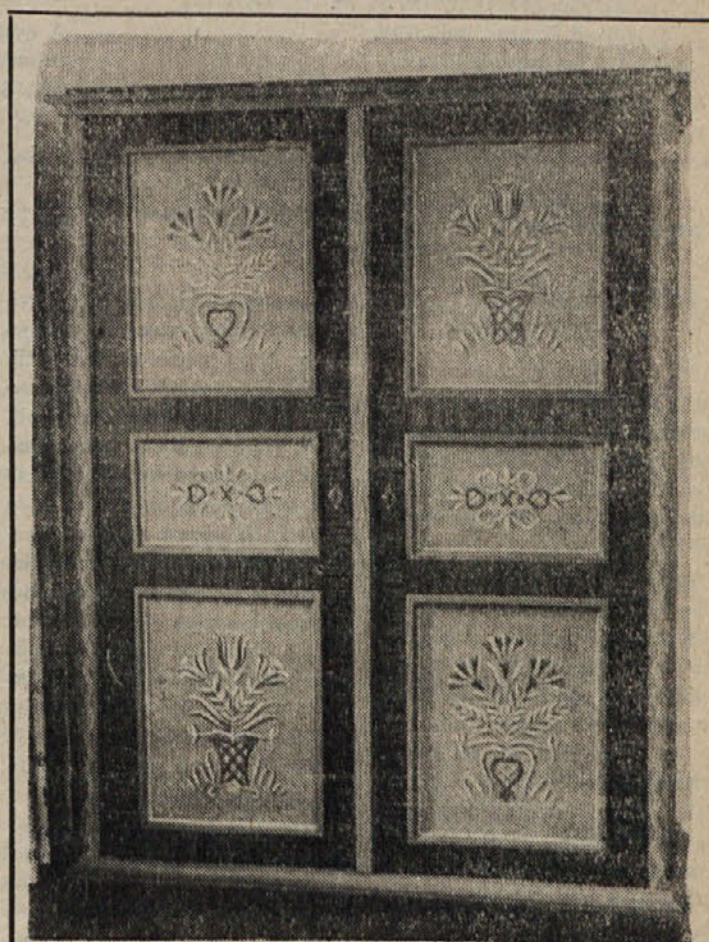
Kislo zelje na ogrski način. 1 kg kislega zelja kuhamo 20 minut v vodi. Na masti za- rumenimo 1 čebulo, žlico moke in pol ka- vine žličke paprike. Dodamo odcejeno ze- lje. To dušimo še nekako pol ure ter doli- jemo ¼ l kisle smetane.

Dušeno korenje. — 1 kg rumenega kore- nja ostrgamo, operemo in nastrgamo na strgalniku kot kislo repo. V kozici napravi- mo prežganje iz 2 žlic sladkorja, pol žlice masti in žlico moke. Ko je to temno-rjavo, dodamo korenje. To dušimo pokrito do mehkega in po malem zalivamo z vodo ali kostno juho. Po okusu osolimo, pred ser- viranjem dodamo malo smetane ali pa za- lijemo z mlekom.

Nesoglasje o lesu

Delovni odbor zveznega sveta za lesno gospodarstvo se ni mogel zediniti za na- svete vladi za ureditev lesa v prihodnjem letu. Večina gozdno-gospodarskih organi- zacij (zastopniki gozdnih last- nikov, žagarske industrije in lesne trgovine) se zavzemajo za odpravo vseh omejitev pri izvozu in so mnenja, da so dosedanje kontingentacije go- spodarstvu le škodovale in niso dosegle zaželenega učinka, namreč da znižajo cene lesu ter da bo nadaljevanje sedanega sistema le še pove- čalo nered na lesnem trgu in dalo možnost spekulantom, da se okoristijo. Posebno se zavzemajo za odstranitev vseh omejitev za izvoz rezanega le- sa. Po drugi strani pa zastop- niki predelovalnih industrij, ki uporabljajo les, nadalje predstavniki mizarskih stro- kovnih organizacij ter fur- nirske industrije zahtevajo, da ostanejo v veljavi sedanje omejitve izvoza igličastega rezanega lesa.

Oglašuj v našem listu!

Domača spalnica

2 omari, 2 nočni omari, 2 postelji

ročno delo in posebej poslikano

5554.— 311.

Plačila tudi na obroke.

Nudimo tudi dodatno pohištvo

Kärntner Heimatwerk - Koroški narodni izdelki

Klagenfurt, Herrngasse 2

Praznik Kristusa Kralja

Današnji svet se imenuje demokratičen, to se pravi, da imajo ljudje vladati v rokah, da ljudje sami sebe vladajo. V državah, kjer hočejo to še bolj poudariti, da zares ljudje vladajo, ali da bi ljudi o tem vsaj laže prepričali, dodajajo besedi demokracija še eno besedo v domačem jeziku in pravijo: ljudska demokracija. V kolikor pa tam res vladajo ljudje ali vsaj svobodno izbrani zastopniki ljudstva, pa je danes že najbolj zabitemu človeku znano.

Po katoliškem nauku je vsaka oblast od zgoraj, v svojem početku in v svoji avtoriteti izvira od Boga, od najvišjega vladarja in oblastnika nad vsemi stvarmi. To je jasno izpovedal Kristus sam, ko je Pilatu, ki mu je grozil z oblastjo, o kateri si je domisljal, da jo ima, dejal: „Ne bi imel oblasti, ako ti ne bi bila dana od zgoraj.“

V modernem življenju so razni nauki o oblasti ljudem zmešali pojme o oblasti in zastopnikih oblasti. Zato je vrhovni poglavar katoliške Cerkve razglasil 1. 1925. praznik Kristusa Kralja, da bi vsaj katoličanom priklical nazaj v spomin resnico, da je samo eden Gospod, en vladar, od katerega izvira vsa oblast na nebu in na zemlji: To je Kristus Kralj. Kralj prav zaradi tega, ker je neomejen gospodar, kot so to bili nekoč kralji.

Pa tudi ta Kralj ne vlada danes na svetu sam neposredno, ampak le po svojem vidnem zastopniku, namestniku, po papežu, ki mu je v sv. Petru izročil vso oblast nad svojo Cerkvijo, nad svojimi verniki. Drugim oblastnikom v svetnih zadevah pa daje spet on sam avtoriteto in imajo dejansko toliko pravične oblasti, v kolikor vladajo v Njegovem imenu, po Njegovi postavi. Vse drugo je zgolj zloraba oblasti ali uzurpacija.

KOLEDAR VESELE DECE

Januar, ti beli striček,
ti si prvi, ki prihajaš.
Z novim letom nove želje
vzbujáš in naš dom pomlajaš.

Svečan, ti nam svečke vžigaš,
pisane, v kolačke zvite,
pustne krofe, pustne šale
nosiš v svojih žepih skrite.

Tretji v letu — prvi v soncu,
marec, se v obisk prismeješ
in vijolic nam prineseš
in nam dedeka ogreješ.

Pisank nam april pobarva
in potičk nam sladkih speče.
Če ga je pa mar'c prehitel,
no, pa tudi nič ne reče.

V maju zlatem svet goduje
in pomlad slavi gostijo.
Svetle in pobožne misli
romajo častit Marijo.

Junij češnjice poljublja,
da jim zardijo lička
in nam v šoli da odvezo,
da smo prosti kakor ptička.

Brat njegov starejši — julij
nam že hrušk in jabolk nosi,
včasih zagrmí nad nami,
očka pa za deček prosi.

Vročje nam je že v avgustu,
da smo najbolj srečni v vodi.
Krav'ce pa že same vejo,
da ne smejo biti v škodi.

Novo delo, nove knjige
nam september spet odkriva,
Zorančka zapiše v šolo,
ki se še za mam'co skriva.

A v oktobru gremo k tetki,
ki je v hlaški gorici...
In klopotec kaže pota
k sladkem' grozdju in medicini.

Tudi v naša mala srca
težka črna žalost seže,
ko november zadnje cvetje
in spomine v vence veže.

A december, zadnji v vrsti,
in med bratci najstarejši
za Miklavžem k nam pripelje
Božič, praznik najsvetejši.

vajenca, da je začel študirati nekatere knjige, ki jih je našel na dnu zaboja. Morda ste že kdaj slišali o tem drogerijskem vajencu. Njegovo ime je Lincoln. To je isti nagon, ki je spodbodel Dickensa k pisanju nesmrtnih romanov. To je isti nagon, ki vas sili, da se oblečete po zadnji modi, ki vas priganja, da si nabavite zadnji tip avtomobila in da proslavljate dejanja svojih otrok. Isti nagon, ki žene mnoge mladeniče tudi na pot zločina. Naši kriminalisti zatrjujejo, da je večji del mladih kriminalcev in gangsterjev zelo samoljubnih. Ko so aretirani, je njihova največja želja, da bi časopisi o njih čim obširneje pisali.

Zgodovina je polna zgledov slavnih osebnosti, ki so zadoščale svojemu samoljubju. Jurija Washingtona so morali klicati „Njegova Visokost, predsednik Združenih držav.“ Kolumb je kar medel po naslovu „Admiral oceana in podkralj Indije“. Katarina Velika ni odpirala pisem, ki niso bila naslovljena „Njenemu cesarskemu Veličanstvu“. In gospa Lincoln je v Beli hiši izbruhnila kakor tigra proti neki svoji prijateljici ter zavpila: „Kako si drznete uvesti se v moji navzočnosti, ne da bi vam jaz prej to zapovedala?“

(Dalje prihodnjič)

O Marički, ki je pol ure prekasno prišla na svet

Ne vem, kje se je bila zamudila. Da pa je za pol ure prekasno prišla na svet, to stoji, kajti te pol ure ji je povsod hodilo navzkriž.

Ko so drugi šolarčki že hiteli v šolo, je šele iskala svoje knjige po kotih in se jokala, da nima svinčnika in radirke, in so potem svinčnik našli v kuhinji, radirko pa v postelji. V šolo je prišla pol ure prepozno, zato je bila pol ure zaprta, pa je prišla pol ure prepozno h kosilu in je morala jesti, kar je ostalo drugim.

Povsod se je zakasnila za pol ure in, ko so koncem šolskega leta delili šolska spričevala, je dejal gospod učitelj: „O Marička, kar je bilo dobrih spričeval, sem že vsa razdelil! Zdej imam samo še slaba. Zakaj nisi prišla pol ure prej?“

Pa so bile te besede le šala. Spričevalo je bilo slabo, ker boljšega ni zaslužila. Neredno je hodila v šolo, pa ni mogla redno napredovati.

Še v cerkev je prihajala prekasno. Lahko bi bila prišla o pravem času, pa se ni mogla počesati, ker ni bilo glavnička in ga je morala iskati pol ure. Potem ga je našla na polici med knjigami, v katekizmu je tičal tam, od koder je imela prepisati štiri vprašanja, ker jih ni znala. — Gospod župnik je

bil že na prižnici; bil je star gospod svoje sorte in je s prižnice zarohnel nanjo: „Marička, zanikrnost zanikrnost, mar si zopet prišla prepozno? Beži v zakristijo!“

V zakristiji pa ji je mežnar navil ušesa in jo je bilo sram. Toda drugič se je zopet zakasnila — reva je bila, ko je pol ure prepozno prišla na svet!

Starši so imeli kmetijo in gostilno in so jo po šoli obdržali doma, da bi pomagala materi. Bila je razumno dekle in tudi pridno, le pol ure je bila prekasna povsod. Kar je ona kuhala, niso posli nikdar o pravem času dobili jedi; brez dela so nevoljni postajali in čakali na kosilo ali večerjo in mrmrali.

Če pa je prišel gost v krčmo, je zastoj čakal na postrežbo: Marička je stala na vogalu in sosedovi Tinki razkladala, kako se ji strašno mudi in da nima časa, da bi se menila, samo to ji mora še povedati in to in to. In se je gost naveličal čakanja in šel drugam in vse samo zato, ker Marička ni imela dovolj časa, kajti bila je pol ure prekasno prišla na svet.

Draga mladina, zahvali Boga, da ni tudi tebe zadela taka nesreča! Sicer Marička ni bila napačna, prav zala je bila. Ko jo pride nekega dne mlad fant snubit, mu je takoj dala besedo. Oklicali so ju in jima določili dan in uro poroke. Vse je bilo v najlepšem redu, samo to ne, da je pač prišla pol ure prepozno na svet. Ker ni bila z oblačenjem pravočasno gotova, so morali čakati na njo g. župnik, svatje, pevci in vsi drugi. Razumljivo, da je ženina postalo sram in je rekel: „Zbogom!“

Reva je ostala samica vse življenje, a so ji hudi jeziki obesili priimek „zamuda“, klicali so jo: „Marička — zamuda, si kaj huda?“ Tako je živela, dokler ni umrla — taka usoda nam je zapisana vsem. Kako je bilo z njo na onem svetu, ne vem. Sv. Peter s ključem ne ljubi zamudnikov in, če je Marička prišla prekasno, gotovo ni bilo brez ostre pridige, kje se je potikala. Ne verjamem, da bi ji bil obveljal izgovor, da je pol ure prepozno prišla na svet. „Se ura se da popraviti,“ bi ji odgovoril sv. Peter, „pa bi se bila popravila še til!“

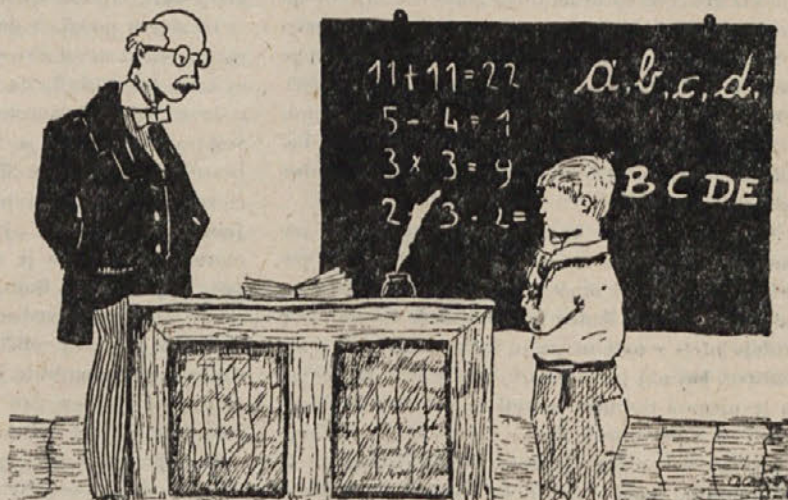
Morda ji je sv. Peter naložil pokoro, da hodi nazaj na svet opominjat zamudnike. Ali se ti je že kdaj primerilo, da si skoraj pozabil, pozabila kako reč, pa ti je v zadnjem trenutku nenadoma postalo vroče in si se spomnil — spomnila? To je bila „Marička zamuda“, ki te je prišla opomniti.

NASVET

VSE MINLJIVO JE NA SVETU,
MINE LICA KRAS, DENAR;
ČESAR NI TI MOŽNO VZETI,
LEPIH ČEDNOSTI JE DAR.
TE, MLADINA, SKRBNO GOJI
V PLEMITI DUŠI SVOJI!

Aldo Danev:

*Tonček
vprašan*

„Tonček, vstani!“ de učitelj;
„semkaj stopi in povej,
kaj v slovenščini pomeni
ta beseda nam — trohéj?“

Drugi dan ga vpraša učitelj:
„Tonček, vstani in povej,
kaj v slovenščini pomeni
ta beseda nam — spondéj?“

A odgovora možiček
iz grla svojega ne da
in učitelju je jasno,
da ničesar fant ne zna.

A odgovora možiček
iz grla svojega ne da,
spet učitelju je jasno,
da ničesar fant ne zna.

„To ni nič, moj dragi Tonček,
danes fajfo boš dobil.
Sedil!“ — „Prosim“, reče Tonček,
„saj se bom za jutri učil!“

„Kar tako, moj dragi Tonček:
če to leto si študent,
boš prihodnje leto tukaj,
v tem razredu — repetent!“

MLADINA PIŠE:

Pod mojim drevesom

Ob vznožju griča se dviga gozdčič. Tako prijetno se je sprehajati v njem, posebno poleti, ko sonce pripeka. Tedaj se zatečeš v senco košatih dreves. Vležeš se na mehki mah in premišljuješ. Misli, ki ti hodijo po glavi, so najrazličnejše, najhujše in najlepše. Okoli tebe pa je vse tiho. Ko zapiha lahke vetrič, drevje zašumi in se zdi, kakor da bi si listje pripovedovalo med seboj čudne zgodbe. Tedaj nehaš premišljevati in se utopiš v sladko razgovarjanje listov.

Srečen, kdor more preživeti vse svoje življenje v tej naravni krasoti. Zjutraj zgodaj vstati in občudovati vzhod sonca! Lahni svetli žarki prebijajo gosto listje in padejo na travo. Nato se zbudijo ptički, ki začnejo svojo otožno pesem.

Najlepše pa je jeseni. Glej, lahen vetrič je zapihal, temnorumen list se je odtrgal od veje in se nalahno v zibanju vetra spustil na tla, najprej eden, nato še mnogo drugih. Težko mora biti drevesu, ko vidi, kako njegovi otroci padajo na tla, polagoma umirajo in bolesto kričajo pod nogo, ki stopi nanje, kakor da bi ga klicali na pomoč.

Pozimi pa ostane drevo golo in zapuščeno, nihče se ne odpočije v njegovi senci. Tedaj mu mora biti pri srcu kakor ubogemu otroku, katerega nihče niti ne pogleda, niti ne stisne k srcu.

M. T.

Prošnja našim bralcem

Kakor je vam gotovo že znano, so zgradili v Gorenčah nov Farno-prosvetni dom. Manjka samo še delna notranja oprema in inscenacija odra.

Da bi mogli še letos pričeti v novem Domu s kulturnimi prireditvami, se obrača Kršćanska kulturna zveza na bralce našega lista, da prispevajo s skromnimi darovi. Darove lahko pošljete na župni urad Gorenče (pošta Ruda — Ruden) ali pa jih oddate pri vodstvu prosvetno-kulturnih društev. Dobrodošli so tudi darovi v materialu.

SKRIVNOSTNA SILA

Znani francoski apostol krščanske ljubezni, laik Friderik Ozanam, je šel v svojem osemnajstem letu skozi težke verske dvome in notranje boje. Nekega dne je stopil v svoji stiski v eno izmed pariških cerkv, da bi se mogoče tam malo umiril. Blizu tabernaklja opazi v nekem kotu častitljivega starčka, kako zbrano gleda na oltar in moli rožni venec. Spoznal ga je. Bil je svetovno znani učenjak in mislec Ampère. Tiho je mladi Ozanam pokleknil za učenjakovim hrbtom in čudna moč vere se je razlila v njegovo dušo. Pozneje je rad pravil, da je ta Ampèrov rožni venec njemu več pomagal ko vse knjige in pridige.

O politiki ne razumem prav nič. Ko pa vidim, kaj vse počnejo politiki, se tolažim, da tudi oni nič ne razumejo. (Goethe)

Kar je moralno slabo, ne more biti politično pravilno. (Gladstone)

Kako si pridobiš prijateljev

(Nadaljevanje)

VELIKA SKRIVNOST OBCEVANJA Z LJUDMI

Na svetu je samo en način, s katerim dosežemo, da nam kdor koli naredi to, kar hočemo. Ali ste sploh kdaj mislili na ta način? Način je zelo preprost: bližnji mora želeči to, kar hočemo mi. Drugega načina ni.

Pravzaprav ga lahko tudi na drug način prepričate, da vam bo dal n. pr. svojo uro: s samokresom v roki. Isto lahko dosežete od podrejenega uslužbenca, da bo delal zadovoljivo za vas. Toda delal bo le toliko časa, dokler mu ne obrnete hrbta. Tudi od otrok lahko dosežete pokorščino na ta način, da mu grozite ali da ga pretepate. Toda že pri otrocih imajo ta nasilna sredstva le malokdaj kaj uspeha, večkrat pa prinašajo zelo neprijetne posledice.

A edino uspešen način, da morem doseči od vas to, kar sam hočem, je vaš pristanek volje. Treba je torej vedeti, kaj pravzaprav ljudje na splošno hočejo.

Slavni zdravnik Sigmund Freud, eden najslavnejših psihologov naše dobe trdi, da izvira vsako človeško dejanje iz dveh nagibov: iz spol-

nega nagona ter iz želje po veljavi. Nekateri njegovi učenci pa pravijo, da je drugi nagib mnogo večji. Najbolj si človek želi biti nekaj, nekaj veljati. Vrstni red temeljnih stvari, ki jih vsakdo ne le želi, temveč se zanje bori z vsemi svojimi silami, je naslednji: najprej borba za življenje in njegov obstanek, hrana, spanje; nato denar, ki si z njim pridobivaš vse, kar je za denar možno dobiti; spolna uteha, dobrobit svojcev, zlasti lastnih otrok; zadostitev samoljubju. Od vseh teh želja je najtežje zadovoljiti samoljubje, ki ni nič manj globoko in zahtevno od nagona po prehrani in spanju.

Lincoln je takole začel neko pismo: „Nikogar ni, ki ne bi želel priznanja.“ In res je tako. Vsi želimo priznanja svojih zaslug ter iskrene pohvale. Toda tega priznanja ni tako lahko dobiti. Želja po uveljavljanju je med drugim ena bistvenih razlik, ki vladajo med človekom in med živalmi.

Če naših prednikov ne bi gnala ta silna vzmet, bi bil razvoj kulture nemogoč in mi bi bili danes še vedno na stopnji divjakov.

Ta želja po uveljavljanju je spodbudila skromnega drogerijskega

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

THOMAS MANN:

Moja mlada leta

(Nadaljevanje)

Ko sem živel kot študent, ne da bi tudi formalno bil, sem se v akademski čitalnici seznanil s pripadniki „Akademsko-dramatskega društva“ in postal član neke kavarniške družine z gledališkimi in pesniškimi stremenji, v kateri sem kot avtor novele „Padel“ užival neki ugled.

Moj štiri leta starejši brat Heinrich, poznejši pisatelj pomembnih in zelo vplivnih romanov, je takrat živel, podobno kot jaz, v pričakovanju; mudil se je v Italiji, od koder mi je pisal, da se mu naj pridružim. Odpotoval sem in preživela sva, kar le redki Nemci storijo, dolgo žarko vroče italijansko poletje v Palestrini, podeželskem mestu v Sabinskih gorah, v rojstnem kraju velikega glasbenika. Zimo z njegovimi spremembami iz dnevov rezke tramontane v soparni scirocco (izg. široko), sva preživela v Večnem mestu, kot podnajemnika pri neki dobri ženi, ki je v Via Torre Argentina imela stanovanje s kamnitim tlom in s slamo obloženimi stoli. Bila sva abonenta neke majhne restavracije z imenom „Genzano“, kjer so imeli dobro vino in izvrstne „Crocchetti di pollo“. Ob večerih sva igrala domino v neki kavarni in zraven pila punč. Z nobenim človekom nisva občevala. Če sva slišala nemško govorico, sva pobegnila. Smatrala sva Rim kot zatočišče za najino nerednost in vsaj jaz nisem živel tam zaradi nagajenja do juga, ki ga pravzaprav niti nisem ljubil, temveč pač zato, ker zame doma še ni bilo prostora. Zgodovinsko estetske vtise, ki jih mesto nudi, sem spoštljivo sprejemal, vendar ne z občutkom, da so moji in da bi mi mogli neposredno kaj koristiti. Kipi iz antične dobe v Vatikanu so zame več pomenili kot renesančne slikarje. „Poslednja sodba“ me je resnično pretresla. S posebno ljubeznijo sem obiskoval baziliko sv. Petra, kadar je državni tajnik kard. Rampolla s pompozno pobožnostjo bral mašo. Bil je izredno dekorativna osebnost in iz lepote razlogov sem obžaloval, da je bilo njegovo povišanje na papeški prestol z diplomatskimi sredstvi preprečeno.

Naša mati, ki ji je pripadal užitek srednjega meščanskega premoženja, čigar testamentarični dediči smo bili otroci, je dajala nama bratoma po 160 do 180 mark mesečno in ta menica, ki je v italijanski valuti dosti več zalegla, je za naju pomenila mnogo: „družabno svobodo, možnost, da „počakava“. Pri skromnih zahtevah sva mogla delati, kar sva hotela, in sva to tudi storila. Moj brat, ki je v začetku hotel postati slikar, je takrat mnogo risal. Jaz sem pa požiral, zavil v oblake neštevilnih cigaret po tri centesime, skandinavsko in rusko književnost in pisal. Uspehi, ki so se polagoma začeli pojavljati, so me veselili, a nikakor ne presenečali. Mo-

je življenjsko nastrojenje je bilo sestavljeno iz ravnodušnosti, meščanske slabe vesti in iz občutka gotovosti o sposobnostih, ki počivajo v meni. Neko pismo Ludovika Jablonowskega, ki je tedaj v Lipskem urejeval „Gesellschaft“, se je začelo z vzklikom: „Kako nadarjen človek ste!“ Smejal sem se temu njegovemu čudenju; na nek svojevrsten način se mi je zdelo otročje.

Važnejše je bilo, da je moja povest, ki sem jo dovršil že v Monakovem, „Mali gospod Friedemann“, prodrla pri založbi Fischer v Berlinu. Ko sem še bival v Rimu, je izšla moja prva, drobna knjiga, zbirka novel, ki je nosila naslov omenjene zgodbe. Tako sem lahko gledal „sebe“ v izložbah rimskih knjigarn.

Že v Palestrini sem po vnetih pripravah začel pisati „Buddenbrooke“. Brez posebne upanja v praktični uspeh tega podviga, s potrpežljivostjo, ki mi jo je nalagala moja naravna počasnost, z ravnodušnostjo, ki bi jo morda pravilneje označil z ukročeno nervoznostjo, sem v Via Torre Argentina pisal zgodbo naprej in že kar sumljivo narasli rokopis sem vzel s seboj v Monakovo, kamor sem se po približno enoletni odsotnosti vrnil. Spočetka sem stanoval pri materi, pozneje pa v majhnem samskem stanovanju, ki sem si ga opremil deloma iz družinskega pohištva, deloma pa s tem, kar sem sam doku-

Jože Dular:

SULEC

Zapluli so pod jez, neslišno in komaj da so si še upali dihati. Najmanjši udarec z veslom ali roko ob čoln bi splašil ribo in potlej — z bogom ves trudi!

Skozi raztrgano vrzel je uhajala voda; v belih curkih je štrkala skozi razpoke, se penila ob skalah, vrela, klokala in šumela ter se pod razbujeno gladino nosila čez kamenje in mahove dalje proti brzicam.

Čoln je drsel ob vrzeli, tedaj pa... Urbihi so zagorele oči, sključil se je, usločil, dvignil osti in jih po bliskovito zapodil v tolmun pod jezo.

„Moj je!“

Zmagovito je kriknil, toda v naslednjem trenutku je zasukalo čoln in zadeti sulec je planil iz krnice. Urbihi so ušle osti iz rok, izgubil je ravnotežje in se zviška prekobilil v vodo.

„Tomaž!... Sulec!... Ala...“ je zagral in se potopil. A že trenutek nato je našel pod nogami tla, izpljunil vodo in kričal za čolnom, ki se mu je kot goreča plamenica umikal po vodi:

„Na desno! Pod kolesa, Tomaž! Daj ji vetra, mrcini!“

Urbiha se je kobacal na jez in kričal za

besede. Ali dovolite, da ga uporabimo kot pričo za vas, mladi mož?

„Ne, mylord,“ je odgovoril Francisco, „dokler mi ne dovolite, da sam pregledam vsebino. Nikakor nočem, da se zve njih vsebina, razen ako sem uverjen, da se me častno oprosti. Potem naj porotniki le izreko svojo sodbo.“

Porotniki so odšli na posvet; vtem pa je stopil Edvard Templemore s Klaro k Franciscu ter ga prosil za dovoljenje, da sme odpreti zavoj. Toda Francisco se ni vdal njunim prošnjam. Naposled so se porotniki vrnili in njihov načelnik je vstal, da prečita izrek porotnikov. Srečana in strašna tišina je zavladala v dvorani; splošno pričakovanje in napetost pa sta bili naravnost mučni.

„Mylord,“ je dejal načelnik porotnikov, „naš izrek se glasi —“

„Stojte, gospod,“ je vzkliknil Edvard Templemore ter z eno roko objel začudenega Francisca, drugo pa iztegnil proti porotnikom in načelniku: „Stojte! Ne storite mu nič žalega! To je moj brat!“

„In moj rešitelj,“ je vzkliknila Klara ter pokleknila na drugi strani pred Francisca ter spoštljivo dvignila roke k njemu.

Ta novica je vplivala na občinstvo kakor strela iz jasnega neba. Načelnik porotnikov se je sesedel v svoj stol in sodnik in vsi v sodni dvorani so bili vsi iz sebe od začudenja. Za smrtno tišino je nastopila splošna zmeda in sodnik je brez uspeha poiskoval pomiriti poslušalce.

pil. Z rokopisom „Buddenbrookov“, ki je ležal odprt na moji s slovesnim zelenim prtom prevlečeni raztezni mizi, sem prebil cele dneve tako, da sem kleče pleskal z rdečim lakom pletene naslanjače, ki sem jih nakupil v surovem stanju. Korfiz Holm, ki sem ga poznal že iz Lübecka, kjer je on, po rodu Baltijec, končal višjo gimnazijo in sva se že takrat sprijateljila, je bil sedaj pri založbi Langen, katere predstojnik je takrat, podobno kot Wedekind, živel v inozemstvu, da se izogne preganjanju zaradi žaljenja cesarskega veličanstva. Kar na cesti, ko sva se nekoč srečala, me je Holm najel za delo v uredništvu lista „Simplicissimus“ za mesečno plačo sto mark. Tako sem leto dni, dokler ni Langen iz Pariza tega mesta odpravil, delal v elegantnih uradnih prostorih v Schakstrasse kot lektor in korektor; moja naloga je bila namreč, da med došlimi rokopisi novel izveden prvo izbiro in predložim nato višji instanci, dr. Gehecbu, — ki je bil brat deželnega šolskega vzgojitelja, — v dokončno odločitev. To delo je imelo svoj smisel. Jaz sem ljubil list in sem ga od vsega začetka mnogo više cenil kot „Mladost“, ki jo je izdajal Georg Hirth, katere življenjska svežost se mi je zdela filistrska. Zato sem bil zelo srečen, ko je bila že v prvih dveh številkah natisnjena moja zgodba iz mlade dobe „Volja do sreče“, za katero me je mladi Jakob Wassermann izročil honorar v zlatu. Z mojim bratom sva se še v Palestrini iz duha Langenove ustanove, iz njene literarne karikaturske, iz njenega pesimistično fantastičnega humorja, s svojevrstno vmeno na neki način ponočevala,

onimi. Toda Tomaž je tudi brez njegovega vpitja vedel, kaj mu je storiti. Saj je sam dobro videl, da jo je sulec z ostmi v mogočem nem trupu urezal naravnost proti mlinskim žlebovom.

Sulec je bil res tam. Toda ko je zagledal svetlobo in čoln, se je obrnil, še preden ga je mogel Tomaž doseči, in s kolom v hrbtu spet zdijval v vrzel.

Obrnili so čoln — in spet nazaj! Toda to pot je slucu odklenkalo! Tomaž je pogljal za njim svoje osti prav takrat, ko se je hotel spet dvigniti in pobegniti. Prav za škrge mu jih je treščil. Z Binetom sta ga komaj spravila v čoln.

Takrat je tudi Jozlju ugasnil zadnji šop slame. V temi so pristali na spodnjem koncu jez in privezali čoln za steber. Potlej so tipaje pobrali plen, pobili sulca in mu potisnili kol skozi škrge, da si ga je hlapček lahko optal.

Urbiha je ves premočen trepetal na grabljicah in venomer ponavljal:

„Mrcina, pa smo te le!... Ha! Mrcina!...“

Iz gozda nad Vranjim vrhom se je pravkar dvignila luna kot velik, svetel kovanec.

Edvard Templemore, Francisco in Klara so ostali v istem položaju in nikdar ni bilo videti lepše skupine. In sedaj, ko sta stala skupaj, je vsakdo v dvorani zapazil močno podobnost v obrazih teh dveh mladih mož.

Barva Franciscovega obraza je bila nekoliko temnejša od Edvardovega, ker je že od rane mladosti vedno živel v krajih pod tropičnim soncem, toda poteze obeh so bile enake.

Precej časa je trajalo, preden se je sodniku posrečilo napraviti mir v sodni dvorani. Ko se je to zgodilo, sam ni vedel, kako naj bi nadaljeval.

„Mylord,“ je dejal Edvard Templemore, „jetnik je dovolil, da zavoj odprem.“

„Tako je,“ je rekel Francisco žalostno; „četudi prav malo pričakujem od tega. Oh! Sedaj imam vse, radi česar bi rad živel — sedaj, ko se začnem oprijemati življenja, sedaj se mi zdi, kot da bi bilo izgubljeno vsako upanje! Dnevi čudežev so minuli in nihče drugi ne bi mogel dokazati moje nedolžnosti kakor če bi se pravi kapitan prikazal iz groba.“

„Vrača se iz groba, da izpriča tvojo nedolžnost, Francisco!“ je dejal zamolkel glas, ki je osupnil vso sodno dvorano, najbolj pa Hawkursta in jetnike. Še bolj pa jih je prevzela groza in strah, ko je stopala proti prostoru, za pričo, velikanska Kajnova postava.

Toda to ni bila več postava, kakor smo jo opisali v začetku naše povesti. Brade ni imel

Slovo umrlega

Bil je čas,
ko živel pri vas sem jaz.
Bili v sreči smo veseli,
skupaj vedno smo trpeli.
Bog me ločil je od vas,
On bo zopet združil nas!

Srečno, dom!
Zdaj zapustil tebe bom.
Kaj bi, dragi, žalovali?
Boste uro dočakali,
klical bo mrtvaški zvon:
Človek, prost si svetnih spon!

Spomni se:
kratka pot le h grobu je!
Trebja je tako živeti,
da bo lahko nam umreti.
Oh, molitev naj otme
duše živih, mrtvih vse!

Valentin Polanšek

češ da je starinska v slikanici, ki sva jo potem, na skrajno neprimeren način, poklonila najini drugi sestri za birmo.

Moji odnošaji s tem vse prej kot običajnim šaljivim listom torej niso bili brez neke notranje upravičenosti. Medtem ko sem pomagal pri uredništvu, sem bil obenem tudi direktor sodrudnik. Več mojih krajših novel, med temi „Pot na pokopališče“, po večini tudi takih, ki jih potem nisem sprejel v svoje „Zbrane spise“, je tam prvič izšlo, med temi celo ena božična pesem. „Pot na pokopališče“ je bila posebno všeč Ludwigu Thomasu, ki se je že takrat približal Simplicissimus-u in njegovi založbi. Še boljši odmev pa je zbudila pri Langenu in njegovih Schillerju posvečena študija „Težka ura“, ki sem jo napisal za Simplicissimus-a ob 100-letnici pesnikove smrti.

Dejal sem, da so bili moji odnošaji s tem drznim in resnično umetniškim okoljem, z najboljšim „Monakovim“, kar ga je sploh kdaj bilo, zares upravičeni. Vendar je bil pri tem le en del moje narave udeležen in vzporedno z uredniškim delom, za katerega so mi na razkošen način odkazali lastno sobo s krasno pisalno mizo, je šlo tudi nadaljevanje mojega glavnega osebnega podviga, dela na „Buddenbrookih“. Po izstopu iz Langenovega podjetja mu je pa bil moj delovni nagon zopet v celoti posvečen. Pri moji materi sem bratom in hišnim prijateljem od časa do časa bral odlomke iz rokopisa. To je bila prav običajna družinska zabava, smejali smo se in, če prav vem, je bilo splošno mnenje, da je ta širokopotezni in samovoljni podvig zgolj moja privatna zabava z le majhnimi svetovnimi izgledi in v najboljšem primeru pač obširna umetniška ročna vaja. Skoraj bi ne vedel povedati, ali sem jaz sam bil drugačnega mnenja.

(Konec prihodnjič)

Ladja morskega roparja

Prevod iz angleščine

(41. nadaljevanje)

„Mylord,“ je dejal Edvard Templemore nekoliko trenutkov potem, ko je sodnik sedel, „ali ne bi bilo mogoče, da bi vsebina tega zavoja, s katerega se še nisem drznil odpreti pečata, pričala v prid jetniku? Ali ugovarjate morebiti, da se odpre ta zavoj, preden izrečejo porotniki svojo sodbo?“

„Prav nič,“ je dejal sodnik, „toda kaj mislite, da je v njem?“

„Vsebina tega zavoja,“ je dejal Francisco takoj, „so pisma razbojniškega kapitana. Izročil mi ga je, preden smo zapustili ladjo, ter mi obenem rekel, da mi pisma povedo kaj več o mojih starih. Mylord, ta zavoj zahtevam nazaj ter ne dovolim, da bi pisma čitali v tej sodni dvorani. Ako že moram umreti sramotne smrti, hočem vzeti s seboj tudi te skrivnosti, da ne bodo še moji sorodniki morali trpeti sramote.“

„Ne, ne, dajte si svetovati!“ je vzkliknil Edvard Templemore jako razburjen; „v poročilu in pisavi kapitanovi, ki se lahko izpriča po glavnih pričah, je morebiti priznanje in potrdilo vsega, kar ste izjavili, ter bo tudi služilo za pričo, ali ne, mylord?“

„Ako se izkaže, da je pisava res kapitanova, gotovo,“ je odgovoril sodnik; „posebno, ker je bila ta gospodična navzoča, ko mu je kapitan izročil zavoj, ter je slišala njegove

več in bil je zelo suh in bled in upal. Njegove globoko udrte oči, upadla lica in kratak kašelj, ki mu je pretrgal govor, je pričal, da so njegovi dnevi šteti.“

„Mylord,“ je rekel Kajn ter se obrnil k sodniku, „jaz sem morski razbojnik Kajn ter sem bil kapitan „Avengerja“! Sedaj sem še prost! Prostovoljno prihajam semkaj, da pričam o nedolžnosti tega mladeniča! Do sedaj še nisem imel vezi niti na roki, niti na nogi! Nisem še jetnik in obsodba se ne tiče mene. Zato je v trenutku moje pričanje veljavno. Nihče v tej sodni dvorani me ne pozna razen teh ujetnikov, katerih pričanje pa ni veljavno. Zato zahtevam, da me zaprišete, da rešim življenje tega mladeniča.“

Nenavadno svečano so izvršili prisego.

„Mylord in gospodje porotniki; bil sem v sodni dvorani od začetka obravnave do sedaj in izjavljam, da je vsaka beseda, ki jo je izpregovoril Francisco v svojo obrambo, popolnoma resnična. Popolnoma nedolžen je pri vseh plenih in umorih. Tudi oni zavoj bi izpričal to. Ker pa so v njem skrivnosti, o katerih sem želel, da jih ne bi zvedel nihče drugi kakor Francisco sam, sem rajši stopil prostovoljno pred vas, kakor pa da bi bil zavoj odprt pred mojimi očmi. Kako je spoznal ta mladi častnik, da je Francisco njegov brat, ne vem. Toda sin je Cecilije Templemore; to je resnica. Toda zavoj vam pojasni vse.“

(Dalje hrihodnjič)

ST. LIPŠ PRI ZENEKU

(Nadaljevanje s 4. strani)

Radarjeva Katrica se je poročila že v začetku leta in sicer z Ringlovim Viktorjem iz Boje vesi. Suhov Tomej že pripravlja hišico očetovo, manjka mu še samo dobra gospodinja, bilo bi vse v redu. Ima tudi že čisto nov traktor. Torej neveste podvizajte se. — Zotlarjev Karel je že tudi obljubil svojo zvestobo do smrti Šmetanovi iz Podjune. — G. Jamer, pd. Hajčehov Anzej iz Stare vesi je tudi pripeljal s svojim lepim avtomobilom mlado gospodinjco Vojnikovo Rozino na svoj dom, ki se je že dobro privadila tudi za prodajalno mizo.

Žalostne novice

Pogrebov smo imeli do danes tri in sicer je bil prvi meseca aprila, ko smo položili k zadnjemu počitku g. direktorja Jožefa Pörča. — Rajni je šele lansko leto v jeseni šel v pokoj in približno sedem mesecev pozneje pa tudi v večni pokoj. — Ni mu bilo dano,

Drugo pa je Bog poklical k sebi našo mlado, še komaj 22 let staro Linčjevo Milko. — Kot 19-letno dekle je šla povprašat za delo v celulozno tovarno v Reberco in našla tam tudi svoj vsakdanji zaslužek. Bila je skromna in tiho dekle in vsi smo jo imeli radi. Nikdar ni potožila komu o svojih težkočah in boleznih. Zdravniki ji niso hoteli verjeti, da bi bila bolna, ker je drugače izgledala kot sveža rožica; toda zavrtna bolezen se je splazila v notranjost njenega telesa ter jo začela razjedati. Veliko je pretrpela v boleznih. Bila je zelo pridna da bi užival nekaj časa svojo pokojnino. delavka in da so jo imeli vsi radi tudi v

tovarni, so pokazali njeni predstojniki in njene sodelavke, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti. Tovarniška godba je pri žalostnem sprejemu igrala žalostinke in domači cerkveni mešani pevski zbor, katerega je Milka vedno rada poslušala, ji je na domu zapel pod vodstvom Hermana Kariša žalostinko: „Oj težka pot, oj tužna pot“. Č. g. župnik Kristo Srienec pa je z ginjaivo vsebino orisal lepo dekleško Milkino življenje. Od prvega do zadnjega pogrebca si videl pretakati solze, ko smo polagali to mlado truplo v črno zemljo.

Ob koncu pa ji je domači pevski zbor zopet zapel v slovo ginjaivo žalostinko: „Čuj, te, sestre, čujte vi vsi, poslušajte prav zvesto, kako jemlje v hladni zemlji mlada deklica slovo“. — Rajna Milka, prosi pri Bogu in Mariji tudi za nas, da bi tudi mi dosegli tako lepo večnost v nebesih, kot si jo dosegla ti.

Tretji pa je šel iz naše sredine posestnik in gostilničar Prutej, pd. Benatek v Zagerjah.

Bog jim daj večni mir in pokoj, preostalim pa naše iskreno sožalje!

Rojstva in ostale novice

Tudi rojstev je bilo že letošnje leto pre-

cej in izgleda, da šentlipški rod še ne bo izumrl. Novi domovi se tudi kar dobro razvijajo.

Nazadnje pa, da ne bom pozabil: čestitati moramo vsem šentlipšarjem, ki so v Dobri vesi polagali izphte za motorna vozila: baje so se vsi prav dobro odrezali. Polagamo pa vam na srce: vozite previdno, ker smrt tiči dandanes že skoraj za vsakim oglom na oprezu.

Za danes pa naj končam in mislim, da se bo do drugič zopet nabralo nekaj novic, da ne bo mogel kdo reči, da šentlipšarji kar dremujemo.

BELJAK

Pred kratkim se je pripetil v Beljaku zanimiv slučaj, ki dokazuje, kaj je mladina dandanes vsega zmožna. Dva učenca glavne šole sta vdrla skozi okno v zaprto stanovanje nekega železničarja in mu ukradla iz omare 6000.— šilingov.

Kriminalni policiji se je takoj posrečilo storilca zaslediti. Ko so ju dobili, sta fanta imela samo še 40.— šilingov ukradenega denarja. Ves ostali denar sta potratila za obisk kina, za igranje in slaščice. Vso zadevo je prevzelo v preiskavo mladinsko sodišče.

INFRARDEČA SVETILKA „VIDI“ SKOZI MEGLO

V bližnji bodočnosti bodo avtomobili vozili tudi v najbolj gosti megli, ko „ne vidiš niti ped pred nosom“. V New Yorku so izdelali posebno napravo „Fog-o-scope“, po naše bi rekli „meglogled“, ki omogoča zaznavanje predmetov tudi skozi najgostejšo meglo.

Novi aparat se poslužuje infrardečih valov, ki so za oči nevidni, a ta aparat jih zaznava na posebno ploščo, ki je podobna fotografski. Ta plošča je občutljiva za žarke, ki pridejo iz daljave do 800 metrov. Tako bodo v bodočnosti avtomobili imeli poleg ure vdelano pred šoferjem posebno ploščo, na kateri bo „videl“ tudi predmete v megli. Tudi letala bodo opremili s podobnimi aparati.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

Nedelja 6. 11.: 07.20 Duhovni nagovor. — S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — Ponedeljek, 7. 11.: Poročila, objave. — Za našo vas. — 18.45 Iz tehnike in znanosti: Celuloza in velike pridobitve sintetične kemije. — Torek, 8. 11.: 14.00 Poročila, objave. — Zdravniški vedež: Možganske operacije. — Kulturni pregled. — Sreda, 9. 11.: 14.00 Poročila, objave. — Iz domačih logov: Poje moški zbor iz Maloš. — 18.45 Narodne pesmi in glasba. — Četrtek, 10. 11.: 14.00 Poročila, objave. — Prof. Niko Kuret: O najstarejši slovenski igri. (Predavanje). — Petek, 11. 11.: 14.00 Poročila, objave. — Akustični mladinski list. — Športni obzornik. — Sobota, 12. 11.: 09.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 18.30 Po dolinah in planinah naša pesem se glasi. — Nedelja 13. 11.: 07.20 Duhovni nagovor. — S pesmijo pozdravljamo in voščimo.

Malo zna, kdor Schleppe ne pozna

Nove cene za Standard Eight in Ten

Eight Family	35.600.—	Ten Family	36.800.—
Eight de Luxe	36.800.—	Ten de Luxe	42.600.—

Komplet z zračno napravo (Klimanlage)

Poskusne vožnje
Tako dobavljiv

Skladišče vseh nadomestnih delov
Lastna delavnica

JOSEF SINTSCHNIG

CELOVEC — KLAGENFURT, Südbahngürtel 3. Tel. 53-20

INSERTAT

je od vseh reklam še vedno najučinkovitejše sredstvo za privabljanje novih kupcev, oz. odjemalcev. Vsako drugo eksperimentiranje je drago in krade čas. Za vas najenostavnejša pot je — oglaševanje v našem listu!

AUF DER SUCHE

nach neuen Kunden hat sich das Inserat noch immer als die wirksamste Methode bewährt. Experimente sind zeitraubend und teuer. Gehen Sie den einfachsten Weg und inserieren Sie in unserem Blatt!

Zamenjava volne

Menjamo ugodno prano ovčjo volno za vse naše blago v prodaji.

Tople damske barbantaste oblike 68,50
Hubertus-plašči 255.—
Dobre flanelaste rjuhe 35.— bei

Gregor Sattler & Co.
KLAGENFURT am Heuplatz

ŠIVALNE IN PLETILNE STROJE GRUNDNER

Celovec, Wienberg, 10

Ročno-pletilni stroji Knittax, Rapidex, Trikoex samo pri Elektro-Eck Ing. Senekowitsch, Klagenfurt, Alter Platz 28.

Tujske sobe od šil. 600.— naprej pri **VOLKSMÖBELHAUS MATSCHEDULNIG**, Klagenfurt, Paulitschgasse 14.

Lepe tujske sobe s tekočo vodo. Sprejemajo tudi abonente na hrano. Gostilna „LINDENKELLER“ JOSEF LANGHANS, Celovec-Klagenfurt, Villacher Ring 9.

Če želite

- službo dobiti ali nuditi
- stanovanje najeti ali dati v najem
- hišo kupiti ali prodati
- avto kupiti ali prodati
- motorno kolo kupiti ali prodati
- zakonskega druga poiskati

ali če želite nekaj, česar ne morete dobiti v krogu Vaših znancev dajte oglas v

Naš tednik-Kronika

To je NAJCENEJŠA in NAJUSPEŠNEJŠA POT do izpolnitve Vaših želja

Katere prednosti

Vam nudi

Teppichhaus Radlmayr

PRI NAKUPU PREPROG - PREGRINJAL - BLAGA ZA POHIŠTVO - NAMIZNEGA IN POSTELJNEGA PERILA

1 NAJVEČJO IZBIRO

2 PAZLJIVO POSTREZBO

3 NIZKE CENE - PLACILNE OLAJŠAVE

BELJAK-VILLACH - POSTGASSE 3 - TEL. 47-67

Župni uradi in gostinski obrati imajo posebne popuste!

Nemški

HOLDER-DIESEL-TRAKTOR

Vse POLJEDELSKE STROJE, ŠTEDILNIKE, PEČI, PRALNE STROJE

ugodna možnost nakupa!

HANS WERNIG KMETIJSKI STROJI

KLAGENFURT, Paulitschgasse 13
Telefon 35-02

Kolesa, motorji, lastna delavnica za stroje, delo solidno in poceni v znani celovski mehanični delavnici.

Gumijaste plašče (Be-reifung) vseh vrst za kolesa dobite pri

Zanesljivi odjemalci dobijo tudi na obroke.

Johann Novak

MEHANIČAR IN KLJUČAVNICAR
KLAGENFURT, Feldmarschall-Konrad-Platz 1

Vso obleko ZA JESEN dobite poceni pri

WALCHER

CELOVEC-KLAGENFURT, 10.-Okt. Str.

Oglašuj v našem listu!

PhotoKofler VILLACH

KMETIJA V NAJEM

Dam gorsko kmetijo v bližini Obirja zelo ugodno v najem. Dopise pošljite na upravo oglašnega oddelka pod značko „sončna kmetija“.

NAPRODAJ

Osi za priklopnike, železna platišča (Felgen), vzmeti, enosni priklopniki, rabljeno, poceni pri:

Nakup rabljenih avtomobilov. Schrottvertrieb Rumwolf, Klagenfurt, Flatschacher Strasse 18, telefon 37-78.

UGODNO KUPITE FLANELE, BARHENT in TOPLO PERILO pri

L. MAURER

CELOVEC-KLAGENFURT
Alter Platz 35

Crke za portal in „Neon“-razsvetljavo pri Jenoch, Klagenfurt, Herrengasse 14.